

LEPIDOPTERA VAN CELEBES

VERZAMELD DOOR

Mr. M. C. PIEPERS,

met aantekeningen en beschrijving der nieuwe soorten

DOOR

P. C. T. SNELLEN.

TWEEDE AFDEELING: HETEROCERA.

Na de opgave der in Zuid-Celebes verzamelde Rhopalocera geven wij hierbij die der Heterocera. Het geheele getal der gevonden Lepidoptera tot die afdeeling behoorende is 686, terwijl dat der Rhopalocera 190 belooft, moettende bij de laatsten nog gevoegd worden *Papilio Severus* Cram. var. *Pertinax* Wallace. De heer Piepers heeft dus uit de door hem bezochte landstreken $3\frac{1}{2}$ maal zooveel nachtvlinders als dagvlinders overgezonden. Wanneer wij nu in aanmerking nemen dat de Tortricinen, Tineinen en Pterophoren in het geheel niet met bijzondere zorg zijn verzameld, dat de reizende levenswijze van den heer P. het kweken uit de rups bijna ondoenlijk maakte en de Heterocera van eene landstreek eerst door langdurig verblijf en het aanwenden van alleen dan te bewerkstelligen vangwijzen met vrucht kunnen worden nagespoord, dan kunnen wij gerustelijk aannemen dat de verhouding tusschen de Rhopalocera en Heterocera van Celebes inderdaad nog eene gansch andere is dan de bovenvermelde. Het zoude ons zelfs niet bevreemden indien er meer dan tienmaal meer soorten van de laatsten dan van de eersten voorkomen.

Van de bovenvermelde 686 soorten van Heterocera behooren er slechts 267 tot reeds bekend gemaakten; de overigen zijn allen nieuw doch slechts 214 voor bekendmaking vatbaar. Naar de oude verdeelingen gerangschikt vinden wij:

	Reeds bekende:	Beschreven nieuwe:	Niet beschreven:
Sphingiden en Bombyces.	69	35	23
Noctuinen	101	64	59
Geometrinen	22	22	36
Siculinen	—	—	2
Pyaliden	67	84	49
Tortricinen	—	—	12
Tineinen	8	9	13
Pterophoren	—	—	11
	267	214	205 = 686.

Castniinen, Sesiinen, Hepialinen, Heterogyninen, Lasiocampinen (genus *Crateronyx* Duponchel), Thyridinen, Endromidinen, Cymatophorinen, Micropteryginen en Alucitinen heeft de heer Piepers op Celebes niet gevonden.

De beide Siculinen zal ik niet nader bespreken daar de voorwerpen niet in goeden staat zijn.

Een aanzienlijk getal soorten heeft Celebes gemeen met Java, een groot aantal met Sumatra en het vasteland van Indie en velen kennen wij ook van Zuid-Afrika. Tot de europesche fauna behooren de volgende 15.

* <i>Sphinx Convolvuli</i> .	<i>Nodaria nodosalis</i> .
* <i>Chaerocampa Celerio</i> .	<i>Diasemia Ramburialis</i> .
" <i>Alecto</i> .	<i>Zinckenia recurvalis</i> .
* <i>Deiopeia pulchella</i> .	<i>Antigastra Catalaunalis</i> .
* <i>Leucania Loreyi</i> .	<i>Synclera traductalis</i> .
<i>Prodenia littoralis</i> .	<i>Spanista ornatalis</i> .
<i>Plusia chaleytes</i> .	* <i>Tinea tapetzella</i> .
<i>Hypena antiqualis</i> .	

De met een * geteekende zijn ook in Nederland gevonden.

Voor de verklaring der plaatsnamen en eene omschrijving van de door Mr. Piepers bereisde landstreek, verwijzen wij naar de opgave der *Rhopalocera* van Celebes in dit Tijdschrift, deel XXI p. 1 enz.

I.

SPHINGIDEN en BOMBYCIDEN.

SPHINGINA

(volgens Boisduval, Suites à Buffon, Lépidoptères Hétérocères Vol. I.)

Genus ACHERONTIA Ochs.

1. *Acherontia Styx* Westwood. — Boisduval in *Suit à Buff.* Hétér. I p. 6.

Vier exemplaren van 106—125 mm. vlugt, die dus grooter zijn dan drie voor mij staande Javaansche voorwerpen welke van 97—104 mm. halen. Mangkasar.

2. *Acherontia Satanas* Boisd. *Species* pl. 16 fig. 1. — *Suit à Buff.* Hét. I p. 7. *A. Lachesis* Hopff. *Stett. Ent. Z.* 1874 p. 42.

Twee mannen van 83 en 103 mm. Het doodshoofd op den thorax is kersrood. Deze exemplaren verschillen dus even zoo van Javaansche als die welke Hopffer voor zich had. Het door den heer Piepers op Java gevangen mannetje heeft eene vlugt van 107 mm., drie wijfjes 112, 124 en 129 mm.

De heer Piepers teekent van de rups aan: „Ik vond haar te Mangkasar op eene daar *Kajoe soele* genaamde plant. Zij gelijkt op die van *A. Atropos*, is lichtgroen en heeft de zijdestrepen half paars, half geelwit; de segrijnachtige, op de bekende wijze naar voren omgebogen hoorn is groen. Zij verpopt in de aarde.” Mangkasar.

Genus SMERINTHUS Latr.

3. *Smerinthus Sperchius* Ménétr. — Boisd. *Suit à Buff.* Hét. I p. 19. — *Dryas* Walker *Cat. P.* VIII, Boisd. p. 20.

Triptogon gigas, *cristata*, *albicans*, *Sinensis*, *Javanica*, *Ceylanica*, *Silhetensis*, *Oriens*, *Massurensis*, *fuscescens* Butler, *Proc. Zool. Soc. of London* p. 253 enz. Van de zeven laatsten zegt Butler: l. c. „Are doubtless all local representatives of *T.* (?) *Dryas* of Walker.” Niettemin beschrijft hij ze allen als nov. sp. Men mag hier dus wel vragen of de auteur als een verstandig mensch handelt. — Een man, Mangkasar.

Genus LEUCOPHLEBIA Westw.

4. *Leucophlebia lineata* Westw.

L. Luveri Boisduval, *Suit. à Buff.* Hét. I p. 55.

L. Rosacea Butl. *Proc. Zool. Soc.* 1875 p. 15, pl. II f 4.—

Leuc. Bicolor Butl. l. c. p. 16, pl. II f 5.—? foem: *Leuc. Damascena* Butl. l. c. p. 392.

Ik geloof niet dat het noodig is om den naam dezer soort te veranderen omdat er reeds eene Sphingide van een ander genus is die *Lineata* heet; daarentegen ben ik het met Dr. Boisduval eens dat „le *savant* Mr. Walker” gedwaald heeft en wel in gruwelijke mate met haar voor eene Noctuide aan te zien.

De beide eerste beschrijvingen van Butler vereenig ik stellig met *Lineata*; *Damascena* is vermoedelijk het wijfje. Ik merk hierbij op dat de heer Butler in ieder afwijkend exemplaar van eenen vlinder eene andere soort schijnt te zien. Met der tijd kunnen wij ons dus verheugen in het vooruitzicht van b. v. ook *Cyllo Leda* L. in eenige honderden Butler'sche species opgelost te zien.

Twee mannen, Bonthain, Maros.

Genus SPHINX L.

5. *Sphinx Convolvuli* L. — Boisd. p. 94.

Drie exemplaren van 89—100 mm. Ik merk geen verschil op met europesche voorwerpen.

Boisduval zegt dat overwinterde poppen van deze *Sphinx* in het midden en noorden van Europa nooit uitkomen. Ik kan, uit eigen ondervinding, deze bewering stellig tegenspreken. Mangkasar, Maros. — Is zeer gewoon volgens den heer Piepers.

6. *Sphinx Abietina* Boisd. p. 108. — *Cerberus* Sn. v. Voll. in litt.

Een paar dat met Boisduval's beschrijving zeer goed overeenkomt. Het is kleiner dan het door den heer Piepers op Java gevangen voorwerp. (♂ 102, ♀ 112 mm.) Het komt mij voor dat *Sph. analis* Felder *Novara* II, 2, pl. 78, fig. 4 dezelfde soort is. In dat geval is Felder's naam de oudste. Mangkasar.

Genus CHAEROCAMPA, Dup.

II^{de} Groep.

7. *Chaerocampa Alecto* L. — Boisd. p. 229.

Verscheidene exemplaren. Mangkasar, Saleyer, Maros. Gemeen volgens den heer Piepers.

8. *Chaerocampa Thyelia* L.? — Boisd. p. 230. *Thyelia* Cram. 226. E. F.

Drie exemplaren die met Boisduval's beschrijving en Cramer's afbeelding, vooral met fig. F van den laatsten, goed overeenkomen. *Sphinx Boerhaviae* Sulzer (*Kennz.* pl. 20 fig. 3) is waarschijnlijk dezelfde soort, doch deze afbeelding is ten gevolge van een noodeloos streven naar het schilderachtige, zoo als veelal in zulke gevallen, onduidelijk geworden.

Mangkasar, Maros.

9. *Chaerocampa Echeclus* Boisd. p. 233.

Een exemplaar van 72 mm. vlugt.

De door mij in dit Tijdschrift 1876—77 p. 1 onder den naam van *Thyelia* L. vermelde exemplaren van Java behooren ook tot deze soort.

III^{de} Groep.

10. *Chaerocampa Celerio* L. — Boisd. p. 238.

Twee exemplaren. Mangkasar, Bonthain.

11. *Chaerocampa Silhetensis* Boisd. p. 240.

Twee exemplaren. Ook deze voorwerpen zijn kleiner en donkerder dan de door den heer Piepers op Java verzamelde (vergm. mede Boisduval). Takalar, Maros.

12. *Chaerocampa Oldenlandiae* Fabr. — Boisd. p. 242.

Chaer. argentata Butl. *Proc. Zool. Soc.* 1875 p. 8 pl. II fig. 3.

Verscheidene exemplaren. Maros, Saleyer, Bonthain, Mangkasar. — Gewoon (Piepers).

13. *Chaerocampa Phoenix* Herr. Sch. *Exot. Schmett.* fig. 478. — Boisd. p. 246.

Een fraai exemplaar. Mangkasar.

VI^{de} Groep.

14. *Chaerocampa Erotus* Cram. pl. 104 fig. B. — Boisd. p. 250.

Een exemplaar van 106 mm. vlugt (wijfje).

De thorax is bij dit voorwerp licht roestbruin en de schouderdeksels donkerbruin. Cramer beeldt het dier af met geheel donkerbruinen thorax-rug en ook Boisduval beschrijft het aldus, doch overigens stemt alles zoo goed overeen dat ik geen reden tot twijfel heb.

Mangkasar.

VII^{de} Groep.

15. *Chaerocampa Clotho* Drury. -- Boisd. p. 253. —? *Butus* Cram. pl. 152 F.

Een iets afgevlogen man die met Boisduval's beschrijving goed overeenkomt. Maros.

16. *Chaerocampa Lucasii* Boisd. p. 254. —? *Rhesus* Boisd. p. 254. —? *Velox* F.

Verscheidene exemplaren waarbij zeer gave en frissehe.

Variëert eenigszins. Bij een exemplaar heeft het achterlijf aan beide zijden van het begin, eene vrij duidelijke ronde zwartgrijze vlek. Dit voorwerp is een weinig afgevlogen. Bij de anderen beginnen aan de zijden van het lijf twee naar achteren bleeker en smaller wordende grijsbruine strepen. Vervolgens is bij een paar exemplaren de vierde donkere lijn der voorvleugels op de aderen zwart gestippeld en zijn die vleugels, doch alleen bij de meer afgevlogene exemplaren, leemkleurig, terwijl zij bij de versehe donkergrijs zijn. Bij een zeer versch exemplaar zijn de achtervleugels geheel grauwwachtig zwartbruin, bij de anderen om den staarthoek roodgrijs.

Rhesus Boisd. houd ik voor versehe voorwerpen derzelfde soort.

Lucasii is op het Leidsch Museum als *Velox* Fabr. geëtiketteerd; in de diagnose en beschrijving van Fabricius vind ik echter geene overeenstemming genoeg om den naam te durven aannemen. Ik laat beiden hier volgen:

Sphinx velox Fabr. (*Ent. Syst.* III, 1 p. 378 n° 68).

Sphinx alis integris fuscis: puncto medio atro, apice cinereis, posticis fuscis. Habitat in India orientali.

Statura omnino *S. Tersae*. Caput vireseens, orbita oculo-

rum alba. Thorax virescens, linea laterali alba. Alae anticae a basi ultra medium ad costam fuscae, puncto medio distincto atro. Margo posticus fusco-punctata. Posticae fuscae, subtus cinereae, fusco strigosae.

Hopffer houdt *Cretica* Boisd. voor dezelfde soort als *Lucasii* Boisd., doch Boisduval zelf verklaart zijne *Cretica* pl. 49 fig. 2 voor eene varieteit van *Clotho* Drury.

Volgens den heer Piepers zeer gewoon op Celebes.

VIII^{ste} Groep.

17. *Chaerocampa Aetens* Cram. pl. 248 fig. A. — Boisd. p. 257.

Cramer teekent den thorax geheel groen af. Hij heeft echter in het midden eene breede rood- of paarsgrijze langsstreep, terwijl ook de schouderdeksels aldus, doch smaller, gerand zijn. Bij mijne exemplaren is de lichte band der achtervleugels roodachtig en niet vuil okergeel als op Cramer's afbeelding. Evenzoo zijn ook de middenstreep en de zijden des achterlijfs bij mijne voorwerpen roodgrijs of paarsgrijs.

Drie exemplaren, allen van Maros.

IX^{de} Groep.

18. *Chaerocampa Equestris* Fabr. — Boisd. p. 260.

Sph. Nessus Cram. pl. 226 D.

Een vrij gaaf voorwerp. — Mangkasar.

Genus MACROGLOSSA Ochs.

19. *Macroglossa Corythrus* Boisd. p. 339. Twee wijfjes.

Boisduval's beschrijving past vrij wel, doch die van *Macr. Sinica* Boisd. p. 340 en *Aquila* p. 340 bijna even goed, zoodat ik wel geneigd zou zijn eene afbeelding te geven, ten einde althans zooveel mogelijk te doen zien wat ik onder den naam *Macr. Corythrus* versta, doch de voorwerpen zijn iets afgevlagen.

Bonthain, Balangnipa.

CASTNIINA.

Genus CLEOSIRIS Boisd.

(*Tetragonus* Hbn.)

20. *Cleosiris Catamitae* Hbn. (Geyer) *Zutr.* fig. 653, 654; 4tes Hundert p. 17? Boisd. *Species* pl. 23 (7^c) fig. 3.

Plaat 6 fig. 1 a.—c. aderbeloop, spriet en kop.

Drie wijfjes wier onderzijde zeer goed met Boisduval's afbeelding overeenkomt maar niet met die van Geyer, welke echter ook een wijfje voorstelt volgens dezen. Ook zijn de sprieten bij mijne voorwerpen zoo als Boisduval die afbeeldt, bijna haarvormig. Moeten wij hier aan twee soorten denken? of stelt Geyer's afbeelding den man voor?

De bovenzijde mijner voorwerpen is kaneelbruin met bruingele franje en op de voorvleugels met een iets vervloeiden gebogen okergelen dwarsband, die van het midden van eel 2 naar ader 7 loopt en in eel 5 wat smaller is. Deze dwarsband is bij een voorwerp zoo dun dat men aldaar slechts van eene lijn kan spreken.

Boisduval's afbeelding der nervuur is in vele punten onjuist; ik geef derhalve eene betere. Bijooogen zie ik niet; de oogen zijn naakt, onbewimperd; de zuiger gerold, de sprieten in het midden bijna onmerkbaar dikker, naakt. De palpen zijn vreemd gevormd, met een zeer klein wortellid, een dik, kussenachtig, behaard middenlid, en een lang, dun, iets gebogen, glad, priemvormig eindlid. Pooten glad beschubd, gewoon gevormd en gespoord, namelijk de achterscheenen met 4, de middenscheenen met 2 sporen, ongedoornd. Vleugelhaakje onduidelijk.

Naar mijn inzien moet dit genus aan het hoofd of aan het eind der Castniina komen.

De heer Piepers heeft niets omtrent de leefwijze of eerste toestanden waargenomen. Mangkasar.

Genus AGONIS Felder.

21. *Agonis lycaenoides* Felder, *Novara* II, 2 pl. 107 fig. 21.

Drie mannen en een wijfje.

Nervuur, zuiger, oogen en pooten als bij de voorgaande soort; sprieten iets stomper en bij het wijfje tegen de punt een weinig dikker dan bij den man. Palpen een weinig gebogen en het eindlid korter, overigens gevormd als bij *Catamitae*. Achtervleugels zonder hoek op ader 4, bij den man aan den binnenrand met lange, aan het eind spatelvormig verbreedde haren.

De nervuur verschilt bij de verwante *Cleis Evander* Cramer slechts in zooverre dat ader 8 der achtervleugels de uit den voor-

rand der ongesloten middencel ontspringende ader 7 wel nabijkomt, maar er zich niet geheel mede vereenigt zoo als bij *Catamitae* en *Lycaenoides*.

Bonthain.

Genus EUSEMIA Dalm.

22. *Eusemia Milete* Cram. I pl. 18 fig. D. — Boisd. *Revue et Mag. de Zool.* 1874 p. 94.

Rosenbergi Felder, *Nor.* II, 2 pl. 107, fig. 1.

Een iets afgevlogen mannetje. Bonthain.

ZYGAENINA. (1)

Genus XENARES Herr. Sch.

(*Phanda* Moore).

23. *Xenares dimidiata* Snell. nov. spec. — Plaat 6, fig. 2.

Een gave man van 38 mm.

Bouw en nervuur als bij *Phanda Mahisa* Moore (zie Verhandeling over de Javaansche Heterocera door den heer Piepers verzameld, *Tijds. voor Ent.* 1876—77, p. 4), maar even groot als *Xenares Fortunei* Herr. Sch. Bij deze laatste soort zijn de vier vleugels vuurrood met vaalzwarte punten, bij *Mahisa* de voorvleugels donker steenrood met een zwartgrijs gedeelte, dat zich van drie vijfden des binnenrands tot den staarhoek en van daar tot ader 7 uitstrekt, terwijl de achtervleugels half rood en zwartgrijs zijn. Daarentegen is bij *Dimidiata* de wortelhelft aller vleugels (op de voorvleugels trouwens de kleinere) vurig oranjegeel en het overige paarsachtig zwart. Ook het lijf is op de bovenzijde vurig oranjegeel, het puntvierde des achterlijfs zwart. Sprieten zwart, de schaft op den rug tot bijna de helft oranjegeel bestoven, het puntvierde wit. Onderzijde geheel als boven, doch de tweede helft van den buik in het midden wit. Pooten oranjegeel.

Amparang.

(1) Hiertoe behooren ook de later vermelde genera *Pompelon* en *Chalcosia*.

SYNTOMINA.

Genus SYNTOMIS Ochs.

(Herr. Schöff. *Corr. Blatt des Zool. Min. Ver. zu Regensburg* 1866 p. 106).24. *Syntomis tennis* Walker *List*, VII p. 1595. — Plaat 6, fig. 3.

Eenige exemplaren.

Een der weinige door Walker herkenbaar beschreven Lepidoptera. Ik acht het echter noodig om eene afbeelding te geven, want onmogelijk is het niet dat dezelfde soort nog meermalen onder andere namen bij hem voorkomt. Men weet dus nu ten minste wat ik onder den naam *Syntomis tennis* versta.

Bonthain, Mangkasar. — Zeer gewoon (Piepers).

25. *Syntomis Hübneri* Boisd. *Mon. des Zyg.* p. 127, pl. 8, fig. 4.

Alloe, Bonthain. — In het lage gebergte zeer gewoon (Piepers).

Genus COENOCHROMIA Herr. Sch.

Corr. Bl. des Zool. Min. Ver. zu Regensb. 1866 p. 106.

Op de aangehaalde plaats karakteriseert Dr. Herrich Schäffer in zijne analytische tabel der Syntominiën-genera een genus, dat hij ook reeds in zijne *Syst. Bearb. der Schm. von Europa* deel VI en in zijne *Exotische Schmetterlinge* had vermeld, en zegt op p. 103 en p. 23 der beide laatstgenoemde werken dat daartoe „eine Ost-Indische Art mit kupfrigem Körper und Glasflügeln” behoort, doch benoemt deze vlugtig aangeduide species niet nader. De heer Piepers heeft een dier gevangen, dat naar de nervuur en ook naar het in de *Syst. Bearb.* en de *Exot. Schmettl.* vermelde tweede kenmerk, de tweesporige achterscheenen, tot het genus *Coenochromia* ⁽¹⁾ Herr. Sch. behoort, doch stellig niet de door hem bedoelde O.-I. soort maar eene andere is. Ik zal dit afbeelden en beschrijven en ben zodoende in staat het in de lucht zwevende genus van den beroemden Lepidopteroloog op eene werkelijk beschrevene en benoemde soort te grondvesten.

Bij deze soort, waarvan ik alleen den man ken, zijn de sprieten ge-
baard en hebben de achterscheenen als boven vermeld, één paar
sporen. Ik noem haar *C. lutulenta*.

(1) De naam is aan Hübner's *Verzeichniss* ontleend, doch beide soorten die Hübner in zijnen „*Cöitus*” *Coenochromiae* heeft, *Creusa* L. en *Cerbera* L., behooren ook naar Herrich Schäffer tot het minstens acht jaren oudere genus *Syntomis* Ochsenheimer.

26. *Coenochromia luteola* Snell. nov. sp. — Plaat 6, fig. 4.

Twee mannen van 19 en 20 mm. vlugt.

Voorhoofd en sprieten bruingrijs; schedel goudgeel. Thorax-rug en schildje goudgeel, de schouderdeksels bruingrijs. Vleugels, pooten en achterlijf bruingrijs, het laatste met vier rijen goudgele vlekken op den rug, in de zijden en op den buik. Voorvleugels met acht, achtervleugels met vier eenigszins doorschijnende, onzuiver witte vlekken met weerschijn. Deze vlekken zijn geene onbeschubde plekken, maar de bekleeding van den vleugel, die uit eene korte beharing bestaat, is op de vlekken slechts iets dunner en licht gekleurd. Zij staan op de voorvleugels in twee dwarsrijen van 4 vlekken, de eerste loopt van de helft der middencel over cel 2, cel 1*b* en 1*a*. De vlek in de middencel beslaat twee derden van de tweede helft, die van cel 2 haar wortelderde; de vlek in cel 1*b* is de grootste en beslaat het middenste derde der cel, die in cel 1*a* is klein en smal. De tweede dwarsrij loopt van cel 6 tot 3 en bestaat uit eene zeer kleine vlek in cel 5 en drie bijna even groote in de andere cellen. De vlekken der achtervleugels zijn alleen door de aderen gescheiden en kunnen ook wel als eene, het geheele midden des vleugels beslaande vlek worden aangemerkt.

Bonthain, Bikeroe.

Genus GLAUCOPIS Fabr.

(Herr. Sch. Corr. Bl. Zool. Min. Ver. zu Regensb. 1866 p. 106).

27. *Glaucopis Polymena* Linn. — Cramer I pl. 13 fig. D. — Moore Cat. II p. 327 pl. XIV fig. 8, 8*a*, 8*b* (rups).

Euchromia celebensis en *E. fraterna* Butler Journ. of Linn. Soc. 1875 XII, p. 364.

Bij een paar exemplaren is de eerste achterlijfs-ring op de bovenzijde rood zoo als Cramer dien afbeeldt, bij de meesten geel. De voorwerpen hebben eene vlugt van 41—51 mm.

De beide aangehaalde Butler'sche soorten zijn slechts onbeduidende variëteiten van *Polymena*.

Mangkasar, Amparang, Bonthain, Zeer gewoon (Piepers).

LITHOSINA.

Genus NYCTEMERA Hbn.

(Leptosoma Boisd., Voll.)

28. *Nyctemera Latistriga* Walker? — Leidsch Museum. — Plaat 6, fig. 5.

Op het Leidsch Museum heb ik een aantal exemplaren dezer soort gevonden, benoemd als *Latistriga*. Walker's beschrijving past echter slechts in het algemeen en dus geef ik hierbij eene afbeelding en beschrijving.

De sprieten zijn zwart, bij den man dubbel gebaard, tot bijna aan de punt; bij het wijfje zijn de baarden korter, alleen buitenwaarts aanwezig en zij strekken slechts tot twee derden, terwijl de geheele binnenzijde van de schaft gekerfd is. Palpen zoo lang als de kop, geelwit, de tweede helft van het eindlid zwart. Kop lichtgeel; het aangezicht en de schedel ieder met eene zwarte stip. Halskraag, schouderdeksels en schildje zwart, geel gerand; de rug zwart met twee gele langslijnen. Voorvleugels grijsbruin; drie fijne langslijnen op de hoofdaderen en vier in cel 12, de middencel, cel 1b en op den binnenrand zijn geelwit en komen tot halfweg den vleugel. De door de aderen in zes vlekken verdeelde middenband is in het midden het breedst en komt tot ader 1. Achtervleugels wit, aan den wortel met eenige fijne grijze langsstralen en bestuiving. De donkere achterrandaal is bijna zwart en maakt bij drie Javaansche voorwerpen op ader 2 eenen tand; bij een vierde Javaan en de Celebanen juist onder die ader. Hij varieert overigens (in cel 3 gemeten) van 2½ tot 5 mm. breedte. Achterlijf grijswit, eene lijn op zijde en de spits okergeel, de achterrandaal der ringen op den rug en twee rijen stippen aan beide zijden zwartgrijs.

Lacticinia Cram. is zeer naverwant en *Latistriga* welligt slechts eene variëteit.

Vier exemplaren, Mangkasar.

29. *Nyctemera inconstans* Voll. *Bijdrage tot de kennis van het Vlinder-geslacht Leptosoma Boisd.* p. 13. — *Lept. consobrina* Hopff. *Stett. Ent. Z.* 1874, p. 45.

Een mannetje van den type. *Consobrina* Hopff. is een eenigszins (door kortere vlek in cel 1b) afwijkend wijfje. Mangkasar.

Varieteit? Voorvleugels zonder witte langsvlek in cel 1*b*; de binnenrand slechts tot een vierde fijn wit gerand; de witte dwarsband bovenaan breeder. Een wijfje, Lokka.

30. *Nyctemera infusca* Hopff. l. c. p. 44.

Een paar. Het mannetje: Balagnipa; het wijfje: Bonthain, 3000 voet.

31. *Nyctemera Abraxata* Snell. nov. spec. — Plaat 6, fig. 6.

Drie zeer gave mannen en twee wijfjes van 49—52 mm. vlugt.

Verwant aan *Mackloti* Voll., l. c. p. 16 (waarmede ik geloof dat *Latifascia* Hopffer *Stett. Ent. Zeit.* 1874 p. 45 synoniem is), doch verschillende door dat het geheele aderbeloop bijna zwart is en dus niet alleen donkerder dan het witte wortelgedeelte der achtervleugels, maar ook dan hun bruingrauwen achterrand en de voorvleugels.

Sprieten zwart; bij den man tot vijf zesden met matig lange baarden bezet, het puntzesde gekerfd. Bij het wijfje zijn zij geheel als eene zaag getand, in het midden het langst. Palpen geelwit, de uiterste spits en een lijntje op zijde zwart. Aangezicht geelwit, met eene fijne zwarte stip. Schedel bleek okergeel, mede met een zwart stipje. Halskraag zwart, okergeel gerand. Rug en schouderdeksels geelwit; op den eersten twee dwarsstreepjes en eene vlek van het schildje zwart, de laatsten met twee zwarte vlekken. Achterlijf grijswit, de punt en eene streep op zijde okergeel, deze met fijne zwarte stippen, waaronder, meer naar den buik toe, grootere zwarte vlekjes staan.

De grondkleur der voorvleugels is bruingrauw, bij het mannetje bleeker en meer naar het bruine trekkende dan bij het donkerder wijfje, en het aderbeloop, als boven vermeld, bijna zwart. Op het wortelderde ziet men zes, van den wortel uitgaande langsstrepen in de cellen, die bij het mannetje geelwit zijn, bij het wijfje niet meer dan wit. In cel 12 staat eene korte, onverbreede; dan volgt in cel 11 eene dubbel zoo lange, naar achteren iets verbrede, die bij het afgebeelde en nog bij een exemplaar op de helft verdeeld is, bij de anderen onafgebroken; op den binnenrand der middencel beginnende doch in de cel voortgezet en tot over hare helft reikende, volgt dan de derde streep; zij is naar achteren zeer verbreed, afgerond en bij alle exemplaren min of meer duidelijk gedeeld. De vierde,

breedste streep vult bijna de wortelhelft van cel 2 en is evenzoo, min of meer duidelijk in tweeën gedeeld. De vijfde, zeer korte streep staat op den wortel van ader 1 en de zesde op den binnenrand; zij komt ongeveer tot de helft van cel 1a en is evenzoo half zoo lang als de binnenrand. Het midden van den vleugel wordt beslagen door een iets bogtigen, boven ader 3 gevorkten band van geelwitte (δ) of witte (φ) vlekken. Deze vlekken worden in alle cellen gevonden en de onderste drie zijn bij al de exemplaren ten deele in tweeën gedeeld. Van den binnenrand tot cel 3 verminderen zij in lengte. Boven ader 3 bestaat het wortelgedeelte van den band (voor de dwarsader) uit twee groote vierkante, het buitengedeelte uit vijf onregelmatige, over het geheel naar boven grooter wordende, waarvan die in cel 4 meest in twee, soms zeer kleine stippen is verdeeld. Voor den achterrand ziet men nog eene tweemaal gebogen rij van 6—9 geelwitte of witte vlekjes en aan de vleugelpunt een, slechts bij één voorwerp ontbrekend wit vlekje. Franje bruin, op ader 2 en aan de punt wit.

Achternvleugels tot twee derden wit met donker zwartbruine, bij alle exemplaren doch in verschillende mate in de cellen bruingrauw vervloede aderen. Het laatste derde is als de voorvleugels gekleurd, duidelijk doch niet scherp tegen het wit begrensd, gelijkmatig kort gegolfd en ongeveer overal even breed. In cel 7 ziet men een ovaal wit vlekje en langs den achterrand eene reeks van vijf kleinere, die van cel 2 tot 6 loopen en waarvan die in cel 4 en 5, steeds de kleinste, bij drie exemplaren ontbreken, terwijl het vlekje in cel 6 (het grootste) bij het afgebeelde exemplaar in tweeën gedeeld is. Franje in cel 4 en 7 geheel of ten deele bruin, overigens wit.

Onderzijde als boven gekleurd en geteekend.

De voorvleugels hebben eene aanhangeel, uit welker spits ader 7, 8 + 9 en 10 komen.

Pooten geelwit, grijs bestoven.

Mangkasar, Bonthain, Balangnipa.

Genus POMPELON Walker.

(*Chalcusia* Hbn. Herr. Sch. pars).

32. *Pompelon marginata* Guerin. — *Atrocyanca* de Haan. — Herr. Sch. *Aussereur. Schm.* fig. 158, 159.

Twee mannen van 73 mm. vlugt, dus 17 mm. grooter dan het bij Herr. Sch. afgebeelde exemplaar. Verder is de roode buik op zijde zwart gevlekt in plaats van eenkleurig ⁽¹⁾. Andere verschilpunten zie ik niet. Het dier behoort overigens tot de Zygaeninen zoo als Herrich Schäffer teregt opgeeft. Ik plaats het hier om niet van Walker's Catalogus af te wijken.

Amparang, Bantimorong.

Genus CHALCOSIA Hübn.

33. *Chalcusia appendiculata* Snell. nov. sp. — Plaat 6, fig. 7 en 7 a—f.

Een paar, de man 23, het wijf 18 mm. vlugt.

Hoewel deze Zygaenine naderhand wel in een afzonderlijk genus zal moeten komen, oordeel ik het bij den tegenwoordigen toestand van de classificatie der Sphingiden en Bombyces (in den zin der oudere schrijvers) beter, haar voorloopig in het genus *Chalcusia* te huisvesten. Of beide hier beschreven voorwerpen als de twee sexen van ééne soort bijeen behooren, zou ik niet met stelligheid durven beweren. De vorm van kop, palpen, voorvleugels (en hunne nervuur) is geheel of ten deele gelijk, daarentegen is er ook in andere opzigten, vooral wat betreft de achtervleugels en hunne nervuur, verschil op te merken. Ik zal beide voorwerpen dus afzonderlijk beschrijven.

Bij den man puilt het voorhoofd van den kleinen kop tusschen de betrekkelijk vrij groote naakte oogen met eene stompe punt uit (fig. a). Bijoogen klein. Zuiger opgerold. Palpen dun, niet langer dan de kop. Sprieten half zoo lang als de voorvleugels, zwart; de als een parelsnoer gevormde schaft ver- toont op den rug, van de helft tot aan de spits, eene korte beharing en is bezet met twee rijen, van den wortel af tot bijna aan de spits steeds in lengte toenemende platte baarden; alleen de baarden der drie laatste sprietleden nemen weder in lengte af (fig. b). Thorax klein, ontschubd, even als de kop, zoodat ik van de kleur niets zeggen kan. De voorvleugels zijn breed, stomphoekig, met gebogen voor- en achterrand, grauwbrown, geheel ongeteekend.

(1) Dit is wel eene fout bij Herr. Sch. daar de op het Leidsch Museum aanwezige voorwerpen allen zwartgeklepte buikzijden hebben.

Achtervleugels breeder dan de voorvleugels, aan den binnenrand met eene verbreeding die boven den staartheek met eene lob eindigt. Zij zijn op deze verbreeding (eel 1*a*) donker ultramarijnblauw, in cel 1*b* en 1*c* lichtgrijs met blaauwen schijn. Vervolgens treedt het donkere ultramarijnblauw weder op, dat zich in het donkere grauwbrown van de bovenhelft des vleugels verliest. De onderzijde der vleugels is gelijk aan de bovenzijde, slechts iets bleeker, in cel 1*b* en 1*c* der achtervleugels bijna wit. Voorvleugels met 2 binnenrandsaderen en nog elf andere aderen; de middencel boven de helft overlans gedeeld, 2—5 uit haren binnenrand, dwarsader boven de helft gebroken, 6 en de steel van 7—9 uit en iets boven hare spits, 8—9 in den voorrand, 10 en 11 uit den voorrand der middencel. In de achtervleugels behalve de drie binnenrandsaderen nog slechts 5 andere aderen; 3 en 5 kunnen als ontbrekende worden beschouwd; de middencel is op de helft door eene langsader gedeeld, de dwarsader daarop sterk gebroken, hare bovenhelft loopt eerst schuin, dan regtstandig naar boven. Ader 2 ontspringt even voorbij de helft van den binnenrand der middencel, 4 uit haren staartheek, 6 op de plaats waar de bovenhelft der dwarsader gebroken is, 7 uit de spits der middencel, 8 uit twee derden van haren voorrand (zie fig. 7 *c* en *d*).

Vleugelhaakje lang. Pooten dun, kort, glad beschubd, de midden- en achterscheenen ieder met één paar korte sporen. Hunne kleur is bruingeel.

Achterlijf slank, iets korter dan de achtervleugels, donkerblauw op den rug, donkerbruin op den buik. Borst glanzig bronskleurig.

Het voorwerp dat ik met eenigen twijfel voor het vijfje houd, heeft den kop even als bij den man gevormd; de palpen zijn iets langer, ook dun; de zuiger eveneens, de sprieten hebben slechts een vierde van de lengte der voorvleugels, zij zijn plat, in het midden het breedst, glad beschubd, staalblauw (fig. 7 *e*). Voorvleugels als bij fig. 7 gevormd, doch smaller. Hunne kleur is zeer donkergrijs, even als die van kop en thorax en met een lichtblauwen schijn die tegen den achterrand in violenblauw overgaat. Achtervleugels niet breeder dan de voorvleugels, afgerond, vooral aan de punt, zonder verbreeding aan den binnenrand, glanzig hemelsblauw, tegen het punt-

vierde in doffer, donker grijsblauw overgaande. Onderzijde donkergrijs met blaauwen schijn, vooral op de achtervleugels. Nervuur der voorvleugels als bij den man. Achtervleugels met 8 aderen, 2, 4, 7 en 8 als bij den man, 3 tusschen 2 en 4; 5 bijna uit één punt met 4, 6 zeer dicht bij 7 door dat het vertikale gedeelte der dwarsader zeer verkort is (fig. f). De franje — bij den man afgevlagen — is hier donkergrijs. Achterlijf stomp gepunt, glad beschubd, met iets uitstekenden eijerlegger, op den rug donkerblauw, de buik iets bronskleurig bruin. Borst schitterend bruingoud; de pooten min of meer bronskleurig, gevormd als bij den man.

Amparang (♂), Saleyer (♀).

Genus AGANAIS Boisd., Herr. Sch. (1)

(*Hypsa* Hübn.)

34. *Aganais Memblaria*? Cram. pl. 269 C D.

Met aarzeling bestem ik eenige exemplaren eener *Aganais* als *Memblaria* Cram., want al weet ik wel dat men Cramer's afbeeldingen der Heteroeera niet als bijzonder naauwkeurig mag beschouwen, zoo kan ik toch niet over het hoofd zien: 1°. dat het bij fig. C afgebeelde mannetje een omslag aan den voorrandswortel der voorvleugels schijnt te hebben — waarvan bij mijne mannen niets te zien is; 2°. dat ook de geheele achterrandshelft der *achtervleugels* met witte stralen is bezet, terwijl die vleugels bij al mijne voorwerpen ongeteekend donker bruingrijs zijn; 3°. dat kop en thorax bij Cramer ongeteekend vuil kaneelbruin zijn, terwijl de kop bij mijne stukken wit en zwart geteekend en de thorax oranjebruin is met twee zwarte stippen op de voorhelft der schouderdeksels.

De voorrandshelft van het wortelderde der voorvleugels vertoont bij mijne mannetjes slechts eenige witgrijze schubben op de aderwortelen; bij de wijfjes is dat gedeelte der vleugels donkerder, zwartbruin, met vijf breedere of smallere witgrijze dwarsstreepjes over cel 11 en 12, dergelijke bestuiving der aderwortelen en eene oranjebruine langslin op den wortel der

(1) Om de door Herrich Schäffer, *Erot. Schm* p. 70 aangevoerde reden geef ik thans aan Boisduval's naam de voorkeur.

middencel. De achterlijfsringen vertoonen zwarte stippen op den rug. Deze zijn bij een paar exemplaren zeer klein.

De onderzijde is *eenkleurig* donker bruingrijs, dus niet met lichtere wortelhelft. Overigens zijn aldaar de witte stralen en de teekening van het lijf zoo als bij Cramer is afgebeeld en vertoonen de onder- en bovenzijde een blaauwen weerschijn.

De nervuur is anders dan bij de volgende soorten, want terwijl bij deze ader 7, de steel van 8 en 9 en 10 uit den achterrand, de spits en den voorrand eener korte aanhangel komen, ontspringen bij mijne ?*Memblaria* ader 6 en 7 der voorvleugels gesteeld uit den achterrand eener dubbel zoo lange, smalle aanhangel, 8 en 9 gesteeld uit hare spits en 10 daarneven.

Overigens merk ik geen verschil op, ook niet in palpen en pooten. De sprietten zijn bij beide sexen draadvormig, kort behaard.

Mogt mijne soort nieuw bevonden worden, dan sla ik den naam *Radians* voor. Bonthain, Balangnipa, Amparang.

35. *Aganais Eugenia* Cram. IV, pl. 398 M.

Een paar. De zwarte achterrand der achtervleugels is smaller dan op Cramer's afbeelding en heeft nog niet ten volle een vierde der vleugelbreedte. Zulke exemplaren zijn op het Leidsch Museum als *Herpa* Walker gedetermineerd, doch ik houd hen, even als het besproken paartje, slechts voor eene variëteit van *Eugenia*. Bonthain.

36. *Aganais Vitessoides* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 1.

Een zeer gaaf en frisch mannetje van 60 mm. vlugt.

Naast *Heliconia* Linn. doch verschillende door dat de thorax helder oranjegeel en de zwarte achterrand der achtervleugels ongevekt is, overigens door kleur en teekening zeer aan de soorten van het Pyraliden-genus *Vitessa* herinnerende.

Palpen zwartbruin; lid 1 en 2 aan de voorzijde oranjegeel. Draadvormige sprietten zwartbruin. Kop en thorax oranjegeel, twee kleine streepjes op den halskraag, twee groote ronde stippen op de voorhelft der schouderdeksels en een streepje op het schildje zwart. Achterlijf onder en boven okergeel met zwarte, op den buik opene, in de zijden fijn afgebrokene en buitendien smallere ringen. Pooten grijsgeel, op zijde donkergrijs.

Voorvleugels aan den wortel zwartbruin met grijswitte dwarsstreepjes en eenige oranje schubben, verder met franje grijsbruin; het aderbeloop en buitendien drie langslijnen in de middencel, cel 1*b* en 1*a* grijswit; de lijn in de middencel franjewaarts gevorkt, die in cel 1*b* wortelwaarts.

Achternvleugels wit; eene middenvlek en de binnenwaarts bogtige, tegen den staarthoek puntig toeloopende achterrandsaalzwart. Franje grijs.

Onderzijde der voorvleugels grijsbruin, in het midden grijswit gemengd. De achternvleugels zijn als boven, want de voorrand is ook aldaar donkergrijs en eene tweede middenvlek wortelwaarts der eerste aanwezig, doch dit wordt door den binnenrand der voorvleugels bedekt.

Maros.

37. *Aganais Caricae* Fabr.

Een mannetje dat slechts drie in een' driehoek staande zwarte vlekjes in het midden der achternvleugels heeft, overigens gelijk is aan Javaansche exemplaren.

Mangkasar.

38. *Aganais Celebensis* Hopffer *Stett. Ent. Zeit.* 1874 p. 43.

Een wijfje dat volkomen overeenkomt met Hopffer's beschrijving en geen overgang op *Javana* Cram. vertoont. Ik kan geen exemplaar van *Javana* vergelijken en weet dus niet welke waarde gehecht moet worden aan het feit dat op Cramer's afbeelding de beide middenvlekken der voorvleugels wit zijn, terwijl zij bij mijn en Hopffer's exemplaar van *Celebensis* bleekgeel en buitendien grooter zijn.

Balangnipa.

39. *Aganais Mouyha* Cram. II pag. 52, pl. 131 C (zeer ruwe afbeelding).

Vele exemplaren. Uiterst gewoon volgens den heer Piepers. Alle lokaliteiten.

40. *Aganais albifera* Feld. *Nov.* II 2 pl. 106 fig. 3 ♂. — Piepers, *Tijds. v. Ent.* XX (1876/77) p. 5 (rups.)

Drie exemplaren. Bij een, zeer klein en bleek voorwerp ontbreken de zwarte achterlijfsringen en de middenvlek van de bovenzijde der achternvleugels.

Bonthain, Mangkasar.

41. *Aganais* Egens Walk. — Plaat 7, fig. 4. — Moore, *Cat.* II, p. 292, pl. XIII, fig. 7, 7a (rups.) — *Dodecastigma* de Haan.

Het wijfje gelijkt zoozeer op *Borbonica* foem. Herr. Sch. *Exot.* fig. 118 (? *Insularis* Boisd. *Faun. de Madag. Bourb. et Maur.* pl. 15, fig. 2 p. 96), dat ik, zonder de zoozeer verschillende mannen, mijne voorwerpen van Celebes bijna voor *Borbonica* had gehouden. Alleen neem ik een verschil waar in de zwarte stippen aan den wortel der voorvleugels.

Bij *Borbonica* foem. Herr. Sch. staan er drie in een driehoek, bij *Insularis* Boisd. drie op eene langsrij in cel 12. Bij *Egens* vindt men er gewoonlijk vijf; twee in cel 12, waarvan de buitenste soms ontbreekt, eene op een derde der middencel en twee bij den wortel van cel 1b, die dus met de twee stippen op den thorax het getal twaalf uitmaken. Het mannetje is iets smalvleugeliger dan het wijfje en zijne sprietten zijn met stijve, omgebogen haren bewimperd. Op de onderzijde is het grauwer en de zwarte vlekken der voorvleugels zijn grooter, terwijl men er op de achtervleugels nog een of drie op eene langsrij in de middencel vindt en eene op ader 1b. Palpen geel, de spits van lid 2 en lid 3 zwart.

Hyppsa orbona Voll., *Tijds.* VI, 137 pl. 9, fig. 4 is verwant.

Deze soort is als *Egens* Walker op 's Rijks Museum gedetermineerd. Waarschijnlijk heeft men zich vergewist dat het ook de *Egens* van diens beruchten Catalogus is, doch om een vast steunpunt voor toekomstige determinatiën te hebben, geef ik hierbij eene afbeelding.

Twee mannen en vijf wijfjes. Maros, Takalar, Mangkasar.

Genus DIGAMA Moore.

(*Catal. of Lepid. Ins.* II p. 297.)

42. *Digama Piepersiana* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 2 (foem.)

Behoort zeer stellig tot hetzelfde genus als *Hearseyana* Moore, doch onderscheidt zich op het eerste gezigt van die soort door de zwartgrijze gepunte achtervleugels en de scherp begrensde donkergrijze vlek aan den voorrandswortel der voorvleugels. *Insularia* Felder staat reeds verder; hij noemt (*Verh. Zool. Bot. Ges.* 1868 p. 285) de vleugels korter dan bij *Hearseyana* en beschrijft de voorvleugels als bleek bruin-grijs met de volgende

zwarte stippen: vier aan den voorrand, eene aan den vleugel-wortel, eene in de middencel, eene onduidelijke op de dwars-ader en twee in de vleugelvouw.

Sprieten donkergrijs, bij den man tot vier vijfden lang ge-
baard, bij het wijfje draadvormig met twee stijve haartjes op
ieder lid. Schedel en voorhoofd lichtgrijs, aangezigt donker-
grijs. Palpen donkergrijs; lid 1, een vlekje op lid 2 en de
spits van lid 3 lichtgrijs. Halskraag en thorax lichtgrijs, de
voorzijde van den laatsten donkergrijs. Voorvleugels lichtgrijs,
bij het mannetje met eene blaasvormige verdikking aan het
tweede vierde van cel 1a, bij het wijfje zonder deze. Verder
zijn de boven beschreven vlek aan den voorrandswortel, het
begin eener schaduwlijn op de helft van den voorrand, eene
getande tweede dwarslijn met eene wortelwaarts daartegen
liggende groote vierkante vlek aan den binnenrand, en eene het
beloop der lijn volgende, doch daarvan gescheiden streep op den
achterrand, benevens vele korte streepjes langs de aderen donker
bruin-grijs.

Twee evenwijdige iets schuine dwarsrijen, ieder van drie
zwarte stippen, worden op een derde van den vleugel gevonden;
aan het begin der eerste staat een grijsbruin voorrandsstreepje.
Bovendien ziet men nog voor en voorbij de dwarsrijen stippen
telkens 2—3 zwarte stippen op eene langsrj. Franje lichtgrijs,
donkergrijs gevlekt.

Achternvleugels dun beschubd, donker okergeel, bijna goud-
geel; de franje, zoo ver de zwartgrijze punt strekt, donker-
grijs, verder okergeel. Bij sommige exemplaren ziet men eene
kleine donker-grijze stip onder den voorrand.

Onderzijde der voorvleugels grijs, iets donkerder dan boven,
de voorrand tot twee derden okergeel en met twee zwartgrijze
vlekken aan het eind, de binnenrand vuilwit. Achternvleugels
als boven gekleurd doch de punt bleeker, de middenstip grooter,
buitendien een donkergrijs vlekje op drie vierden van den
voorrand.

Buik onzuiver wit, het overige van het achterlijf okergeel,
op zijde met twee, op den rug met ééne rij zwarte stippen
Pooten geelgrijs, donkergrijs gevlekt.

Elf exemplaren; twee van Balangnipa, de overigen van
Bonthain.

Genus EMYDIA Boisd., v. Hein., Snellen.

43. *Emydia soricina* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 3 en 3a.

Twee wijfjes van 30 mm. vlugt; een geheel gaaf.

Uiterlijk na verwant aan *Em. Grammica*, doch zich daarvan al dadelijk onderscheidende door het aanwezig zijn van ader 5 der achtervleugels. Wijl deze soort niet wel in een ander genus kan worden opgenomen, zou voor haar een nieuw genus moeten worden gevormd, indien wij een behoorlijk systeem der Lithosina bezaten en mij ook het mannetje bekend was. Geene dezer beiden vereischten aanwezig zijnde, huisvest ik mijne nieuwe soort voorloopig in het genus *Emydia* Boisd. Met opzet bezig ik voor dit genus niet een der beide namen, waaronder in Hübner's *Verzeichniss* de soorten van *Emydia* vereenigd zijn t. w. *Spiris* of *Coscinia*. Terwijl vele Entomologen dit werk als een geschikt magazijn van namen bezigden, zoo als o. a. Prof. Zeller, *Linnaea Entomologica* I voor zijn genus *Lithocolletis* deed, hebben anderen van Hübner's voorbeeld misbruik gemaakt en, zijne manier volgende, veelvuldig heterogene bestanddeelen met eene pseudo-beschrijving, of ook wel, wat nog gemakkelijker is, zonder eenigerlei beschrijving en de soorten alleen opnoemende, onder een of anderen generieken naam vereenigd, en dan beweerd dat zij nieuwe genera hadden gevormd. Zoo iets kan gevoegelijk met den naam van kinderspel worden bestempeld. Hübner's *Verzeichniss* is niets meer dan een catalogus, alleen geschikt om tot bekoming van namen te worden geplunderd, uitgenomen wanneer hij soorten vereenigd heeft die inderdaad te zamen een goed genus vormen. Men mag echter niet voorbijzien in welken tijd hij leefde, zonder daarom deze toegevendheid tot Entomologen van den tegenwoordigen tijd uit te strekken.

De sprieten zijn iets korter dan de helft der voorvleugels, draadvormig, zwartgrijs, aan beide zijden van ieder lid met een haar. Palpen smal, rolrond, stomp, schuins opgericht, niet ten volle zoo lang als de kop, zwart, de bovenhelft van lid 2 citroengeel, overigens glad beschnbd. Zuiger opgerold. Kop kort behaard, citroengeel; eene stip op het aangezigt en eene tusschen de sprieten zwart. Halskraag en rug mede kort en glad behaard, citroengeel, te zamen met negen zwarte vlekjes. Voorvleugels bijna ovaal met gebogen randen en afgeronde

hoeken, donkergrijs, aan den wortel bruinachtig, tegen punt en achterrand en op de franje iets donkerder en zuiverder grijs. Het aderbeloop van de wortelhelft is iets lichter gekleurd dan de cellen en geheel aan den voorrandswortel ziet men eenige citroengele schubben, die eene donkergrijze stip afscheiden.

Achtervleugels met franje zwartgrijs, geheel aan den wortel iets bleeker.

Achterlijf bruingrijs, de rug tegen de punt zwartgrijs.

Onderzijde der vleugels zeer donkergrijs, tusschen de kleur van de bovenzijde der voor- en die der achtervleugels in.

Pooten glad beschubd, gewoon gevormd en gespoord, de heupstukken aan de voorzijde geel even als eene streep langs beide zijden van de borst, het overige donkergrijs.

Ader 3—5 (in voor- en achtervleugels) ongesteeld, 6 en 7 der achtervleugels uit één punt, 6 der voorvleugels uit de spits der middencel, ader 7, de steel van 8—9 en ader 10 uit eene vrij lange aanhangcel, 11 uit de middencel, vrij in den voorrand, 8 der achtervleugels uit de helft van den voorrand der middencel.

Bijooogen aanwezig, de middelmatig groote oogen naakt.

Bonthain.

Genus LITHOSIA F., v. Hein., Snellen.

44. *Lithosia chryseola* Snell. nov. spec. — Plaat 7, fig. 5 (foem.) en 5a (mas).

Een gaaf paar van 35 (♂) en 39 (♀) mm. vlugt.

Het wijfje is eene geheel typische *Lithosia*, zoo als dit genus in mijne *Vlinders van Nederland* uitvoerig is gekarakteriseerd, in de voorvleugels zonder aanhangcel (ader 1.) uit den voorrand der middencel komende), in de achtervleugels met gesteelde aderen 6 en 7, en zonder spoor van bijooogen.

Het mannetje is, wat de voorvleugels aangaat, gevormd als het wijfje, doch in de achtervleugels ontbreken behalve ader 5 ook nog 4 en 7; ader 1b is op de onderzijde tot over de helft lang behaard en aan den voorrand ziet men eenen omslag. De achtervleugels zijn ook zichtbaar korter en meer driekant van vorm dan bij het wijfje.

Sprieten, kop, palpen, thorax en bovenzijde der voorvleugels

zijn eenkleurig en ongeteekend donker goudgeel, de achtervleugels bij den man bleeker, bij het wijf buitendien iets grijsachtig. Achterlijfsrug geelgrijs behaard; buik en onderzijde der vleugels met borst en pooten weder goudgeel, iets bleeker dan de bovenzijde der voorvleugels.

Bonthain. Komt ook op Java voor.

45. *Lithosia xantholoma* Snell. nov. spec. — Plaat 7, fig. 6.

Een gaaf wijfje van 32 mm. vlugt.

Ader 4 der achtervleugels ontbreekt; overigens eene typische *Lithosia* zonder bijoogen of aanhangcel der voorvleugels.

Palpen, kop, sprieten, halskraag en wortel der schouderdeksels benevens eene $1\frac{1}{2}$ mm. breede, binnenwaarts eenigszins bogtige streep langs den voorrand der voorvleugels, die *bijna* de vleugelpunt bereikt en de geheele franje, ook die van den voorrand der voorvleugels (behalve juist aan den staarthoek) zijn goudgeel. Het overige van den thorax en van de voorvleugels is dofzwart. Achtervleugels zeer donker grauwbrown; de franje aan de vleugelpunt helder okergeel, dan langzamerhand bleeker en grauwer wordende, om aan den staarthoek in vuil grijs over te gaan. Achterlijfsrug donker grauwbrown. Onderzijde der vleugels roetbrown, tegen de wortels bleeker, grijsachtig; voorrand en franje als boven doch bleeker; bovendien de voorrand der achtervleugels, de wortels hunner hoofdaderen en een fijn streepje op de dwarsader donker okergeel. Borst, buik en pooten donker okergeel, de laatsten grijs bestoven.

Verwant aan *Paraphlebia lithosina* Felder, *Novara* II, 2 pl. 83 fig. 6 (foem.) van Borneo, doch bij deze is de franje zwart en de gele voorrand veel smaller en naar de vleugelpunt gelijkmatig in breedte afnemende.

Mangkasar.

46. *Lithosia lurida* Snell. nov. spec. — Plaat 7, fig. 7.

Een gaaf wijfje van 24 mm. vlugt.

Eene geheel typische *Lithosia* zonder bijoogen of aanhangcel der voorvleugels; ader 3 en 4 der achtervleugels lang gesteeld.

Palpen onzuiver okergeel; eene streep op zijde van lid 2 en 3 donkergrijs. Aangezicht en schedel met sprieten donkergrijs; bestuiving der sprietwortels, eene streep over het voorhoofd die beiden verbindt en de zijden van den schedel donker okergeel.

Een smal randje aan den wortel en de zijden van den halskraag benevens de wortel der schouderdeksels, eene smalle, aan het begin iets breedere streep langs den voorrand der voorvleugels en hunne franje tot ader 2 zijn bleek okergeel. Het overige van halskraag, thorax en voorvleugels is donker maar niet zeer zuiver grijs. Achtervleugels met franje even donker doch iets helderder grijs, tegen den wortel dunner beschubd. Achterlijfsrug donkergrijs; de spits, de zijden en de buik bleek okergeel. Onderzijde der vleugels en franje als boven, een weinig bleeker; doch slechts de tweede helft van den voorvleugelvoorrand en dan nog slechts haarfijn, is bleek okergeel beschubd, de bekleeding van cel 12 overigens tegen den wortel dunner zoodat de gele rand van de bovenzijde doorschijnt.

Pooten bleekgeel, zeer sterk grijs bestoven.

Onder de europesche soorten heeft *Lurida* geene nabestaanden, doch onder de door Moore in zijnen *Cat. of Lepid. Insects II*, 1858—9 op p. 304 zeer vlugtig in een tot drie en een halven regel beschreven soorten, komt *Prabana* van Java mijne soort vrij nabij; de franje der voorvleugels wordt echter geheel met den niets beduidenden naam „testaceous” bestempeld.

Bonthain.

Genus PAIDIA Herr. Sch.

47. *Paidia creatina* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 8 (mas).

Zes, meest gave exemplaren van beide sexen van 15—18 mm. vlugt.

Deze soort heeft eene zeer groote overeenkomst met *Paidia striginervis* Herr. Sch. *Exot.* fig. 437 van Nieuw-Holland ⁽¹⁾, namelijk in vleugelvorm en teekening, want alleen het lijf is onzuiver bleek okergeel, de dun beschubde vleugels zijn vleeschkleurig en wel de achtervleugels iets bleeker dan de voorvleugels.

Sprieten van den man fijn bewimperd; die van het wijfje bijna naakt. Lijf grof behaard, bij het wijfje stomp en iets kolfachtig verdikt eindigende; bij den man met vrij groote

(1) Tot mijne spijt kan ik nog niet, met zeker onlangs overleden bovenlandsch paedagoogje, den naam Nieuw-Holland „abgeschmackt” vinden, evenmin als dien van Nieuw-Zeeland, Nieuw-Ierland, Nieuw-Engeland of Nieuw-Orleans. — Nieuw-Munsterland is er echter nog niet.

pluim en staartkleppen. Thorax met twee zwarte stippen. Op de voorvleugels zijn eene stip aan den wortel en eene op de dwarsader, benevens eene dikke dwarsstreep iets voor het midden en twee vrij sterk geslingerde dwarsrijen van stippen en horizontale dwarsstreepjes, zoomede de franjelij n zwartgrijs. Achtervleugels ongeteekend.

Onderzijde als boven gekleurd, de teekening der vleugels flauw doorschijnende.

De middenstreep der voorvleugels is bij vier exemplaren gebogen, in het midden min of meer plat, bij twee ongebogen, in het midden wortelwaarts geknakt; de franjelij n bij twee onafgebroken, bij twee met neiging tot verdeeling in stippen (parelsnoervormig), bij de overige twee geheel in stippen opgelost. Ook verschilt de dikte der horizontale streepjes, waaruit de tweede, en die der stippen waaruit de eerste lij n bestaat.

In de voorvleugels ader 2—6 en 10 uit de middencel, 7—9 gesteeeld, 11 in ader 12 uitlopende, later weder te voorschijn komende; geene aanhangcel; 8 der achtervleugels ontspringt geheel aan het eind der middencel; 6—7 zeer lang gesteeeld; 2—5 als in de voorvleugels. Pooten dik, kort, gewoon gespoord. Geene bijoogen.

Takalar, Mangkasar, Bonthain.

Genus *SETINA* Schrank, H. S.

48. *Setina nigrocincta* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 9.

Twee mannen van 22 en 23 mm. vlugt; de eene zeer gaaf.

Hoewel ik, naar Herrich-Schäffer (*Syst. Bearb.* VI p. 99 en *Aussereurop.* p. 19), deze en de volgende soort tot *Setina* breng, zoo moet ik opmerken dat zij van de europesche Setinen in eenige opzigten niet onbelangrijk afwijken. Ader 11 der voorvleugels loopt wel in ader 12 uit, doch eerst tegen het eind van deze; vervolgens ontspringen 3—5 der achtervleugels dicht bijeen, doch afzonderlijk, om den binnenrandshoek der middencel, terwijl bij de europesche soorten 4 en 5 gesteeeld zijn.

Nigrocincta mas (de andere sexe waarschijnlijk niet) kenmerkt zich bovendien door eene langsplooi in de middencel der voorvleugels, alsof deze digtgeknepen was, en heeft een genoegzaam vlakken voorrand dier vleugels. De gewoon ge-

vormde en gespoorde, glad beschubde pooten, de borst en de palpen zijn vermiljoenrood, kop, sprieten, thorax en voorvleugels geelrood. Achterrand, franje en voorrand der laatsten met twee korte, uit den voorrand ontspringende streepjes en eenige bestuiving tegen de punt zijn zwartgrijs, iets glanzig. Achtervleugels onder en boven met bleek roodgelen wortel en dof zwartgrijze tweede helft. Achterlijf mede onder en boven zwartgrijs met roodgele staartpluim. Onderzijde der voorvleugels roodgeel, gerand als boven, de wortelhelft met vermiljoenroode bestuiving, de tweede helft met eene zwartgrijze dwarsschaduw, die naar onderen puntig toeloopt en franjewaarts op ader 4 een den achterrand bereikenden tand heeft.

Bonthain.

49. *Setina Calligenioides* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 10 (mas).

Drie mannen van 25—28 en een wijfje van 32 mm. vlugt.

Een van de mannen is geheel gaaf.

Voor de generieke kenmerken naar de aanteekening bij de voorgaande soort verwijzende, teken ik nog aan dat de voorrand der voorvleugels bij deze soort sterk gebogen is en zij in vleugelvorm en bouw van het achterlijf zeer na verwant is aan *Calligenia miniata* Forster. Alleen door het verschillende beloop van ader 11 der voorvleugels en door minder afgeronden binnenrand hunner middencel, waarmede ook een klein verschil in den stand van ader 2—5 gepaard gaat, onderscheidt *Calligenioides* zich generiek van *Miniata*.

Zij mist overigens de plooi in de middencel der voorvleugels, die bij de voorgaande soort voorkomt. Pooten, borst en palpen zijn vermiljoenrood; kop, sprieten, thorax en voorvleugels zijn geelrood, iets meer menierood dan bij *Nigrocincta*, en ook hier is de achterrand en tevens, doch alleen bij de wijfjes, de voorrand, glanzig zwartgrijs als zeer donker potlood. Dezelfde kleur hebben ook vier dwarsstrepen der voorvleugels. Daarvan zijn de eerste (halve) en tweede hoekig gebroken, de derde bovenaan gebogen, terwijl de vierde getand is; een tand, op ader 4, is zeer lang en strekt zich tot den achterrand uit.

Achtervleugels met bijna regtafgesneden roodachtig okergele wortelhelft en dof zwartgrijze tweede helft. Achterlijf zwart-

grijs, bij het grootste mannetje geheel, bij de andere exemplaren tegen den wortel roodachtig.

Onderzijde als boven gekleurd en geteekend, bleeker doch de tint der voorvleugels rooder dan boven.

Bij het wijfje zijn de strepen der voorvleugels als bij den afgebeelden man; bij de andere exemplaren niet alleen veel fijner maar de eerste of halve dwarslijn ontbreekt.

Mangkasar (2 kleine mannen); Maros (een man); Bonthain (het wijfje).

Genus HYPOCRITA Herr. Sch. *Exot.* p. 20 (1).

50. *Hypocrita Meander* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 11 (foem.)

Vijf exemplaren; een man van 29, vier wijfjes van 33—34 mm. vlugt.

Generiek geheel tot het genus *Hypocrita* Herr. Sch. behoorende en eveneens gebouwd als mijne Sumatraansche *Hypocrita inclusa* (*Tijds. v. Ent.* 1876—77 p. 68, pl. 5, fig. 2), is deze vlinder meer geteekend als *Rhodina* Herr. Sch. fig. 438, doch heeft ook in het wortelveld der voorvleugels zwartgrijze langsstreepjes en eene sterk geslingerde middenlijn, terwijl de grondkleur okergeel is in plaats van geelrood.

Sprieten draadvormig, op ieder lid met 2 stijve haartjes die bij den man ongeveer zoo lang zijn als de schaft breed is, bij het wijfje veel korter. Zuiger opgerold. Palpen dun, bijna regtuitstekend, niet langer dan de kop, geel, buitenwaarts iets donkerder. Kop, halskraag, schouderdeksels en thorax-rug zijn ieder met twee zwarte stippen geteekend. Aan den wortel der helder okergele voorvleugels staan drie zwarte stippen; dan komen vijf langsstreepjes die zwartgrijs zijn als de verdere teekening en waarvan twee, op de middenader en in cel 1b, zich in den vorm eener liggende V vereenigen. Eerste dwarslijn sterk gebogen (de sterkste bogt aan de bovenhelft), midden- of schaduwlijn bij de wijfjes driemaal sterk hoekig gebroken, bij den man, wiens teekening ook over het geheel flauwer en bleeker is, veel minder sterk. Tweede dwarslijn met eene

(1) In Hübner's *Verzeichniss* vind ik den naam niet, ofschoon H. S. hem als auteur noemt.

zeer sterke bogt in het midden en met een zweem van tandjes op al de aderen. Dan komen weder negen of tien langsstreepjes op de aderen, zijnde het bovenste zeer flauw of ontbrekende; het dan volgende paar vormt weder eene liggende V. Franjelijn zwart; franje zwartgrijs.

Achternvleugels met franje bleekgeel, ongeteekend. Achterlijf op den rug langharig, grijsgeel; op zijde en van onderen bleekgeel als de onderzijde der vleugels; hiervan het eerste paar, dat vlekkege sporen van de teekening der bovenzijde vertoont, iets donkerder. Dikke, glad beschubde, gewoon gevormde en gespoorde pooten okergeel, iets grijsachtig; de voorknieën zwart.

Ader 3—5 der achternvleugels ontspringen uit één punt of 4 en 5 kort gesteeld; 6—7 lang gesteeld, 3—5 der voorvleugels digt bijeen; alles eveneens als bij de bovenvermelde Sumatraansche soort.

Maros, Mangkasar.

51. *Hypocrita flavicollis* Snell. nov. sp. — Plaat 7, fig. 12 (foem.)

Een man van 23, twee wijfjes van 25 mm. vlugt. De man en het eene wijfje zeer gaaf.

Hoewel ik naar Herrich-Schäffer's Tabel der Lithosinen-genera deze soort tot *Hypocrita* moet brengen, duidt echter de habitus reeds aan dat hier de kiem van een nieuw genus aanwezig is. Het slank gebonwde lijf van het mannetje, het stomp-eindigende achterlijf van het wijfje, dat aan het eind eene dot grove haren heeft, even als de wijfjes van *Cnethocampa*, en de ver van de gesteelde aderen 3 en 4 ontspringende ader 5 der veel breedere achternvleugels leveren althans een tamelijk verschil op met de voorgaande soort.

Palpen iets langer dan de kop, zwart. Sprieten als bij *Meander*. Kop zwart. Halskraag citroengeel. Thorax en wortel der voorvleugels zwart. Dan komt op de voorvleugels een citroengele band, die een derde der vleugellengte inneemt, wortelwaarts loodrecht is afgesneden en franjewaarts gebogen, met twee tandjes. Het overige van den vleugel is zwart met eene groote licht roodbruine vlek, die slechts door een smal zwart randje van den voor- en achterrands is gescheiden, doch aan den staarhoek den binnenrand bereikt. Franje zwart. Achternvleugels langs den binnenrand smal zwartgrijs; van het overige

de kleinere wortelhelft citroengeel, de franjehelft met franje zwart.

Onderzijde aan de bovenzijde gelijk, doch de kleuren minder scherp gescheiden.

Achterlijfsrug zwart; buik roetbruin, de spits bij beide sexen met witte haren; bij het wijfje vooral op de onderzijde.

Pooten grijsbruin, sneeuwwit gevlekt, overigens gewoon gevormd en gespoord, glad beschubd, dunner dan bij *Meander*.

Op de Doodkist nabij Lokka in het *Alang-alang* gras (Piepers).

Genus CYME Felder.

52. *Cyme Princeps* Felder en Rogenhofer, *Novara* II 2 pl. 139, fig. 28 ♂. — Plaat 10, fig. 5 (aderstelsel).

Vier mannen.

De auteurs halen deze soort als eene twijfelachtige *Cyme* Felder aan en betwijfelen ook of zij wel tot de Bombyciden zou behooren. Inderdaad vermeen ik *drie* binnenrandsaderen der achtervleugels te zien, doch mijne exemplaren zijn langs den binnenrand dier vleugels sterk geplooid en tot ontschubbing zie ik bij deze oude, gedroogde voorwerpen geene kans. Indien zij eene Tineine is, dan is de plaats geheel vooraan, om de korte franje der achtervleugels. Bijooogen zie ik niet, de sprieten zijn draadvormig, kort behaard, de palpen kort, spits, dun; de zuiger is opgerold en de pooten zijn gewoon gevormd en gespoord, glad beschubd. Voor de nervuur zie de afbeelding. Ader 5 en 10 der voorvleugels ontbreken.

Mangkasar.

Genus PITANE Walker.

53. *Pitane rotundata* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 6 *a-d* (mas).

Twee zeer gave mannen en een wijfje van 18—20 mm. vlugt.

Om eene zekere overeenkomst met eenige kleine Lithosinen, die door Rogenhofer en Felder voorloopig in dit Walkersche hulp-genus geplaatst zijn, zal ik voor deze en de beide volgende soorten dit voorbeeld volgen.

Palpen zeer dun, niet ten volle zoo lang als de trounens vrij groote, naakte oogen. Zuiger dun, doch opgerold. Kop groot, glad beschubd, aangezigt breed. Thorax groot, bolrond, glad beschubd; de halskraag groot, schouderdeksels middel-

matig. Al deze deelen zijn muisgrauw; de bij den man kort gebaarde, met gekerfd puntvierde, bij het wijfje parelsnoervormige sprieten zijn bruingeel. Geene bijoogen.

Vleugels ongewoon kort en breed; de voorrand der voorvleugels sterk gebogen; ook hunne hoeken zeer afgerond; randen der achtervleugels omtrent allen even lang, hunne hoeken duidelijker doch de achterrand sterker gebogen dan die der voorvleugels. De kleur der voorvleugels is hetzelfde donkere muisgrauw als van kop en thorax; het is in eene breede, zeer vervloede streep *onder* den voorrand en *voor* den achterrand iets bleeker en om de vleugelpunt is de grond donkerder, bruinzwart, door eene potloodstreep gedeeld. Op de dwarsader staat eene koolzwarte, fijn geel gerande stip. Franje bruinzwart. Achtervleugels met franje onder en boven wit, iets geelachtig. Achterlijfsrug aan den wortel onzuiver wit; tegen de punt en op den buik bleek okergeel als de gewoon gevormde en gespoorde, glad beschubde pooten. Staartpluim bij den man kort. Het achterlijf van het wijfje ontbreekt.

Onderzijde der voorvleugels lichtgrijs.

In de achtervleugels ader 3 en 4 gesteeld even als 6 en 7; 5 ontbrekende; 8 uit den voorrand der middencel, bijna aan het eind. Voorvleugels met elf aderen; ader 2 uit de helft, 3 uit den staarhoek der middencel; 4—5 bij eenen man uit één punt, (fig. c*) bij de andere exemplaren gesteeld (fig. c**); 6 en 8 gesteeld; 7 ontbreekt; 9, 10 en 11 zijn lang en komen op gelijken afstand uit den voorrand der ver binnenwaarts liggende middencel; 11 is door een dwarsadertje met ader 12 verbonden.

Saley en Maros.

54. *Pitane Rectilinea* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 7 (foem.)

Een paartje, de man $15\frac{1}{2}$, het wijfje 15 mm. vlugt; het laatste zeer gaaf.

Palpen, oogen, zuiger, kop en thorax als bij de voorgaande soort gebouwd. Sprieten van den man met iets langer baarden, die van het wijfje met bijna kogelronde leden en kort behaard.

Voorvleugels iets langwerpiger dan bij *Rotundata*, achtervleugels evenzoo en ook iets smaller. De voorvleugels zijn even als kop, sprieten, palpen en thorax helder en zuiver lichtgrijs, met drie zwarte stippen op eene gebogene rij bij den

wortel, eene ongeveer loodrechte donker grijze dwarslijn even voor het midden, eene grootere zwarte stip onder aan de dwarsader, eene in het midden gebogene dwarsrij van fijne zwarte stippen op drie vierden en dergelijke op de franjelijijn. Franje, een klein wolkje aan de vleugelpunt, een kleiner boven aan de rechte lijn en zeer dunne bestuiving aan den vleugelwortel donker grijs.

Achternvleugels, achterlijf en onderzijde eene weinig donkerder en minder zuiver grijs dan de bovenzijde der voorvleugels, ook de pooten die als bij de voorgaande soort gevormd zijn. Het achterlijf van het wijfje stomp gepunt.

In de achternvleugels ontspringen ader 2—5 ongeveer even ver van elkander; vóór (2, 3) uit (4) en boven (5) den binnenrandshoek der middencel; 6 en 7 zijn gesteeld, 8 komt uit de helft van den voorrand der middencel. In de voorvleugels ader 2—5 als in de achternvleugels, 6 uit de spits der middencel, de steel van 7—9 benevens 10 en 11 uit den voorrand der middencel, die even ver binnenwaarts ligt als bij *Rohundata*; geen dwarsadertje tusschen 11 en 12.

Mangkasar, Maros.

55. *Pitane flavicostata* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 8 (foem.)

Vijf meest gave exemplaren; twee mannen van 10—10½, drie wijfjes van 11—11½ mm. vlugt.

Palpen even dun doch iets langer dan bij de voorgaande soorten. Kop en thorax kleiner. De bleekgele sprieten bij beide sexen draadvormig kort behaard.

Voorvleugels langwerpig driekant met flauw gebogen voor- en bijna regten achter- en binnenrand; de hoeken duidelijk. Achternvleugels kwart-elliptisch met duidelijke, doch stompe hoeken.

De voorvleugels zijn donker muisgrauw met okergelen binnenwaarts iets getanden voor- en achterrands met franje. Deze gele vleugelrand is aan den voorvleugelwortel het breedst en over den okergeel gekleurden kop en voor-thorax verbonden. De achterhelft van den thorax is donker grijs. Achternvleugels met franje donker grijs als het achterlijf; dit heeft bij den man eene geelgrijze staartpluim, bij het wijfje is het einde dikker en stomp, ook iets geelachtig. Onderzijde lichtgrijs, bijna een-

kleurig, de buitenranden der voorvleugels iets geelachtig even als de buik en de vrij dunne, gewoon gevormde, glad beschubde, vrij lang gespoorde pooten.

Achternvleugels met 8 aderen. Ader 2 duidelijk voor den binnenrandshoek der middencel; 3 en 4 daaruit, 5 even onder de helft der dwarsader; 6—7 lang gesteeld uit de spits der middencel; 8 uit de helft van haren voorrand, vrij kort. In de voorvleugels de nervuur als bij *Rectilinea*, doch ader 10 en 11 schuiner en de middencel nader bij den voorrand.

Mangkasar, Bonthain, Takalar. Schijnt op Celebes niet zeldzaam evenmin als op Java waar zij ook voorkomt.

Genus SARROTHRIPA Curtis, Snellen.

56. *Sarrothripa Curvilinea* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 9 a en b (mas).

Tien, meest gave exemplaren van beide sexen van 20—23 mm. vlugt.

Palpen, kop, sprieten en thorax zijn bij deze evenzeer als *Revayana* tot variëeren geneigde soort bruingrijs tot geelgrijs, evenzoo de voorvleugels. Bij de duidelijkst geteekende, licht bruingrijze voorwerpen zijn zij bijna eenkleurig, flauw donkerder gewolkt. Eene halve dwarslijn bij den wortel, eene eerste geheele regtstandige of iets schuine flauw gegolfde op twee vijfden, eene tweede geheele in het midden van den vleugel, die aan voor- en binnenrand $1\frac{1}{2}$ mm. van de eerste staat, doch er zich in het midden van den vleugel met eene groote bogt bijna 3 mm. van verwijderd, benevens eene flauwe golflijn zijn weinig bleeker dan de grond en worden door opstaande zwarte schubben gezoomd, terwijl van een paar zwarte vlekjes aan de vleugelpunt eene schuine donkere schaduw uitgaat.

Bij andere, donker bruingrijze stukken is dezelfde teekening aanwezig, doch slechts onduidelijk, en boven de weinig zichtbare schaduw uit de vleugelpunt ziet men twee geelgrijze vlekken (varieteit a).

Bij eene tweede varieteit is ruim de wortelhelft van den vleugel zwartgrijs, de tweede helft scherp begrensd geelgrijs, de teekening als bij den type (varieteit b).

Eene derde varieteit vertoont op licht bruingrijzen, zwartgrijs

gewolkten grond de teekening van den type maar met roest-kleurige lijnen en opstaande schubben (varieteit c).

Franjelijf fijn licht met zwarte stippen; de breede franje roodgrijs, donker gevlekt.

Achtersvleugels, achterlijf en onderzijde der vleugels eenkleurig bruingrijs. Borst en pooten geelgrijs.

Maros, Takalar, Mangkasar, Bonthain.

Bij vergelijking dezer soort met onze europesche *Revayana* vind ik ten opzichte der generieke kenmerken dit verschil, dat de palpen de helft dunner en korter zijn dan bij de europesche en iets opgerigt. Verder is de voorrand der voorvleugels regelmatig rond gebogen, zonder verdieping in het midden. en hunne ader 7 komt uit den steel van 8 tot 10. In de kortheid der palpen stemt zij dus met *Musculana* Erschoff (naar zijne diagnose) overeen, in den vleugelvorm meer met *Lintnerana* Speyer. De palpen zullen bij de laatste wel als bij *Revayana* zijn, anders had zulk een scherpziend en naauwkeurig entomoloog als Dr. Speyer het verschil zeker aangeteekend. *Sarr. iudica* Felder (*Noctua*) schijnt, naar de afbeelding te oordeelen, even zulke, doch iets kortere palpen te hebben als *Revayana* en ook eveneens gevormde voorvleugels.

57. *Sarrothripa* *Caradrinoides* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 10, a, b, c, d. (mas).

Een man van 27, een wijfje van 30 mm. vlugt; de eerste zeer gaaf.

Hoewel bij vergelijking van dit dier met het voorgaande, de verwantschap van beiden niet te ontkennen is, vallen er echter zoovele punten van verschil in het oog, dat de vorming van een nieuw genus niet overbodig zou zijn. Om meer vermelde redenen laat ik dit hier achterwege en bepaal mij bij de aanduiding der verschilpunten van *Sarrothripa*. Dat deze soort zeer nabij dat genus moet geplaatst worden, duidt de Noctuiden-achtige habitus aan, terwijl de uit twee vijfden van den voorrand der middencel ontspringende ader 8 der achtersvleugels, gevoegd bij de schubbenbosjes aan de sprietwortels en het ontbreken der bijoogen, haar eene plaats in de familie der *Lithosina* aanwijst.

Kop ingetrokken; zuiger opgerold; palpen opgerigt; lid 1

kort, 2 en 3 even lang doch 2 breeder. aan de voorzijde afgerond, 3 bijna rolrond, onderaan dunner. Oogen naakt, niet groot. Sprieten half zoo lang als de voorvleugels, draadvormig, tot over de helft fijn bewimperd, bij het wijfje zeer kort. Aan den wortel staan twee schubbenbosjes, daartusschen op het voorhoofd een dat kort en plat is.

Halskraag vrij groot, afgerond. Thorax afgerond-vierkant, met fijne schubben bekleed. Voorvleugels gevormd als bij *Caradrina*. De binnenzijde der palpen, de kop, de bovenhelft van den halskraag, de thorax en de voorvleugels zijn helder witgrijs, de buitenzijde der palpen en de onderhelft van den halskraag lichtbruin. Bleekbruine wolkjes ziet men ook op de voorvleugels van den man en verder zijn bij den man een, bij het wijfje twee vlekjes aan den voorrand, en eene fijne golflijn, die bij den man fijne pijlvlekken draagt, zwartgrijs; eene scherpere tweede dwarslijn zwart. Deze tweede dwarslijn is vrij duidelijk, van ader 2 tot 10 gebogen en fijn getand. Franje als de vleugel, donker gevlekt.

Achternvleugels bij den man onder en boven glanzig wit, langs den voorrand en op de franje bruingrijs: bij het wijfje zijn zij licht geelgrijs met donkerder buitenhelft en franje. Onderzijde der voorvleugels donkergrijs, ongeteekend. Achterlijf grijs, de ring op den eersten ring met een plat pluimpje, bij het wijfje stomp gepunt, bij den man met eene korte staartpluim. Pooten gewoon gevormd en gespoord, de dijen en scheenen iets behaard. Zij zijn donker bruingrijs met wit geringde tarsen.

Uit eene zeer kleine aanhangcel komen in de voorvleugels ader 7, de steel van 8 en 9 en ader 10; ader 11 is vrij; 3—5 ongesteeld. In de achternvleugels ader 2, de vrij lange steel van 3—4 en ader 5 digt bijeen om den benedenhoek, 6 en 7 mede digt bijeen om den bovenhoek der middencel.

De man heeft aan den voorrand der achternvleugels eene lange pluim van geelgrijze haren. Dit sieraad is op de onderzijde goed zichtbaar en ontbreekt bij het wijfje.

Van het genus *Nola* dat mede na verwant is, onderscheidt deze vlinder zich door het ontbreken van de schubbenpakjes der voorvleugels, den Noctninen-achtigen bouw, de man door de pluim der achternvleugels; verder nog door het lange, rolronde eindlid der palpen, den oorsprong van ader 5 der ach-

tervleugels en de ongesteelde aderen 7 en 10 der voorvleugels. Mangkasar. Komt ook op Java voor.

De heer Piepers heeft nog vier andere soorten van *Sarrothripa* op Celebes verzameld doch slechts in enkele, niet gave exemplaren. Bij twee daarvan zijn de palpen, ofschoon smaller, even lang als bij *Revayana* en horizontaal, bij de anderen zoo als bij *Curvilinea*.

Na aan *Sarrothripa* verwant is ook het genus *Tortricomorpha* Felder. De generieke kenmerken zijn mij uit het korte uittreksel der beschrijving in de *Jahresberichte* niet duidelijk en de *Sitzungs-Berichte* der Weener Akademie kan ik niet vergelijken, maar vier der vijf door Felder beschrevene soorten zijn in de Novara-reis afgebeeld en daarnaar schijnen de palpen nog korter te zijn dan bij *Curvilinea* en de vleugels meer als bij het genus *Tortrix* gevormd.

Genus ARIOLA Felder en Rogenhofer.

58. *Ariola Ransoneti* Feld. en Rog. *Norura* II 2 pl. 108, fig. 1 (mas). Een mannetje.

Het genus *Ariola*, door de auteurs nog niet nader gekarakteriseerd, kan met de vier bestaande genera der *Cymbidae* of *Haliadae* (*Halias*, *Chloëphora*, *Euxestis* en *Earias*) niet worden vereenigd. Ader 5 der achtervleugels is aanwezig (niet bij *Earias*), de thorax beschubd (bij *Halias* wollig behaard) en bijoogen zijn aanwezig, terwijl ader 3 en 4 der achtervleugels gesteeeld zijn, hetwelk eene vereeniging met *Chloëphora* en *Euxestis* belet. Ook zijn de naar achteren niet verbrede, aan den voorrand ingedrukte voorvleugels stomphoekig, de voorvleugels hebben eene aanhangcel, waaruit ader 7, 10 en de steel van 8 en 9 voortkomen, terwijl het middenlid der palpen naar voren verbreed en hun zeer korte eindlid stomp is.

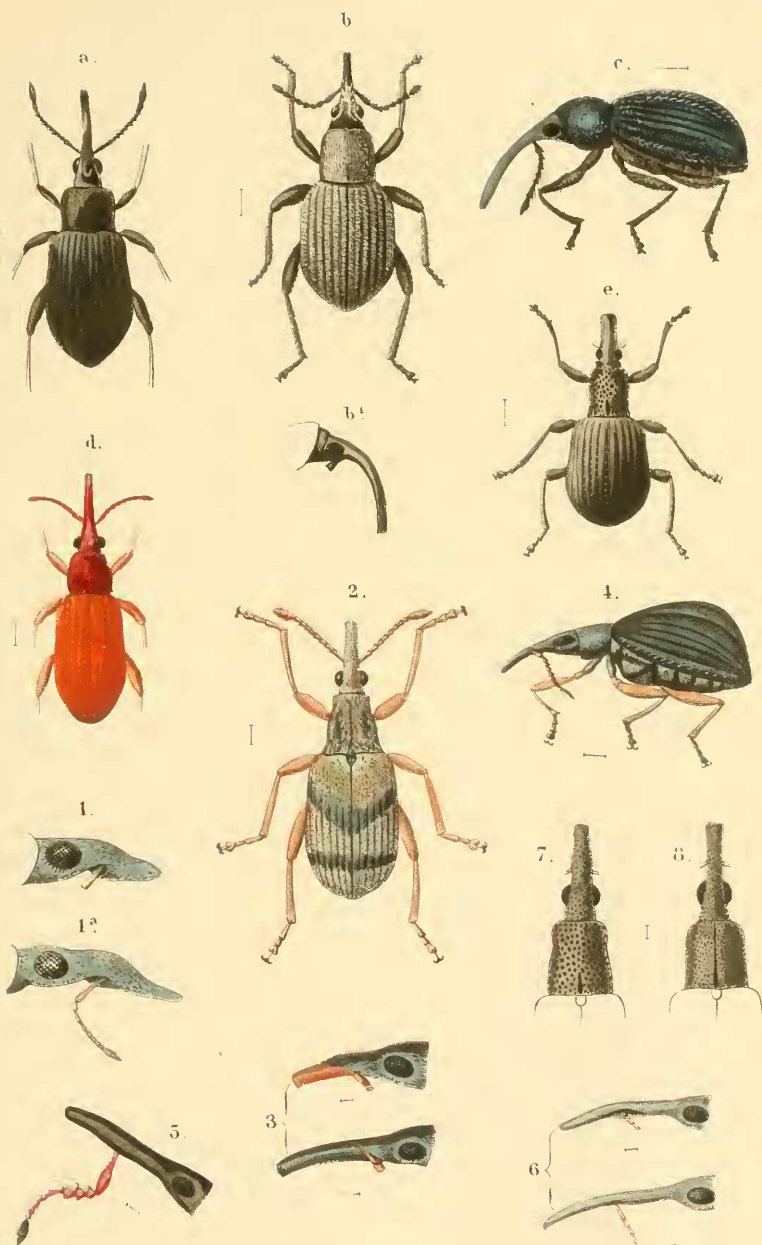
Bonthain.

Genus EARIAS Herr. Sch.

59. *Earias Anthophilana* Snell. nov. sp. — Plaat 8, fig. 1.

Een man van 18 mm., een wijfje van 17 mm. vlugt. De man frisch en gaaf.

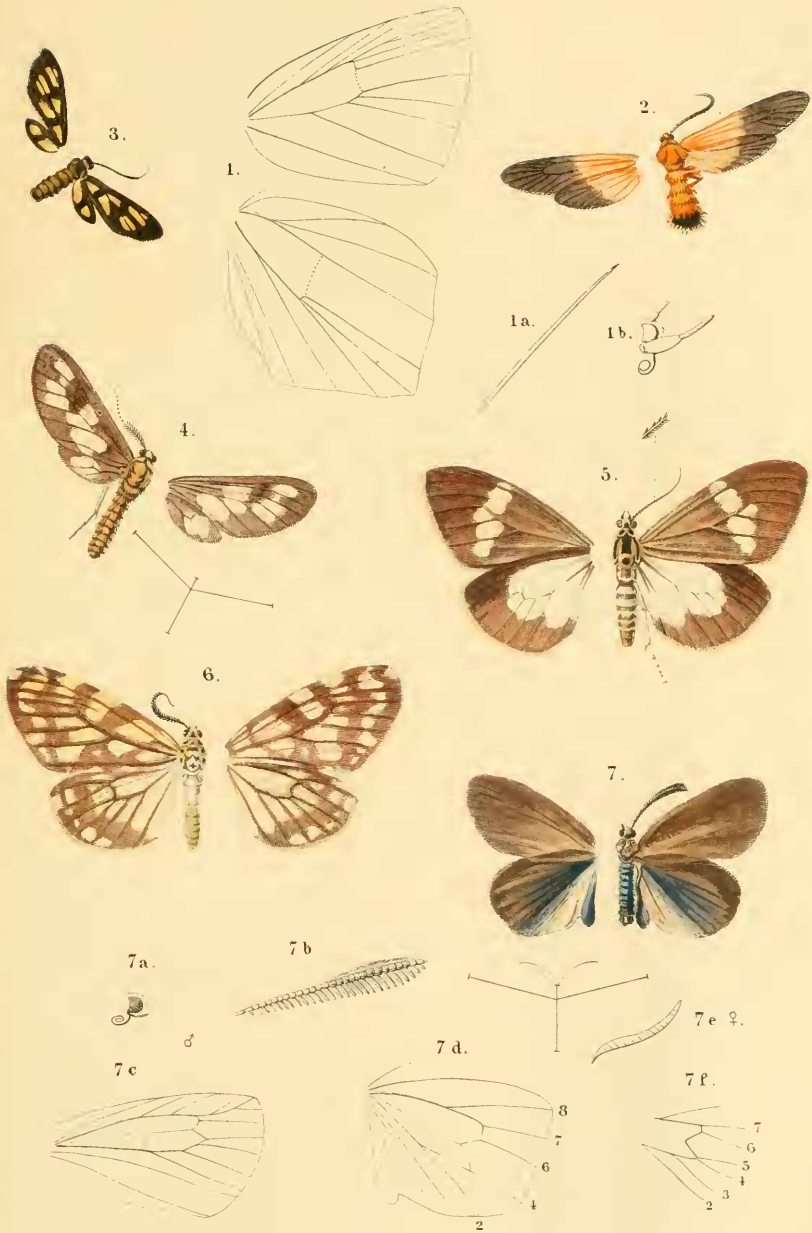
In bouw en teekening zeer aan de Noctuinen van het genus

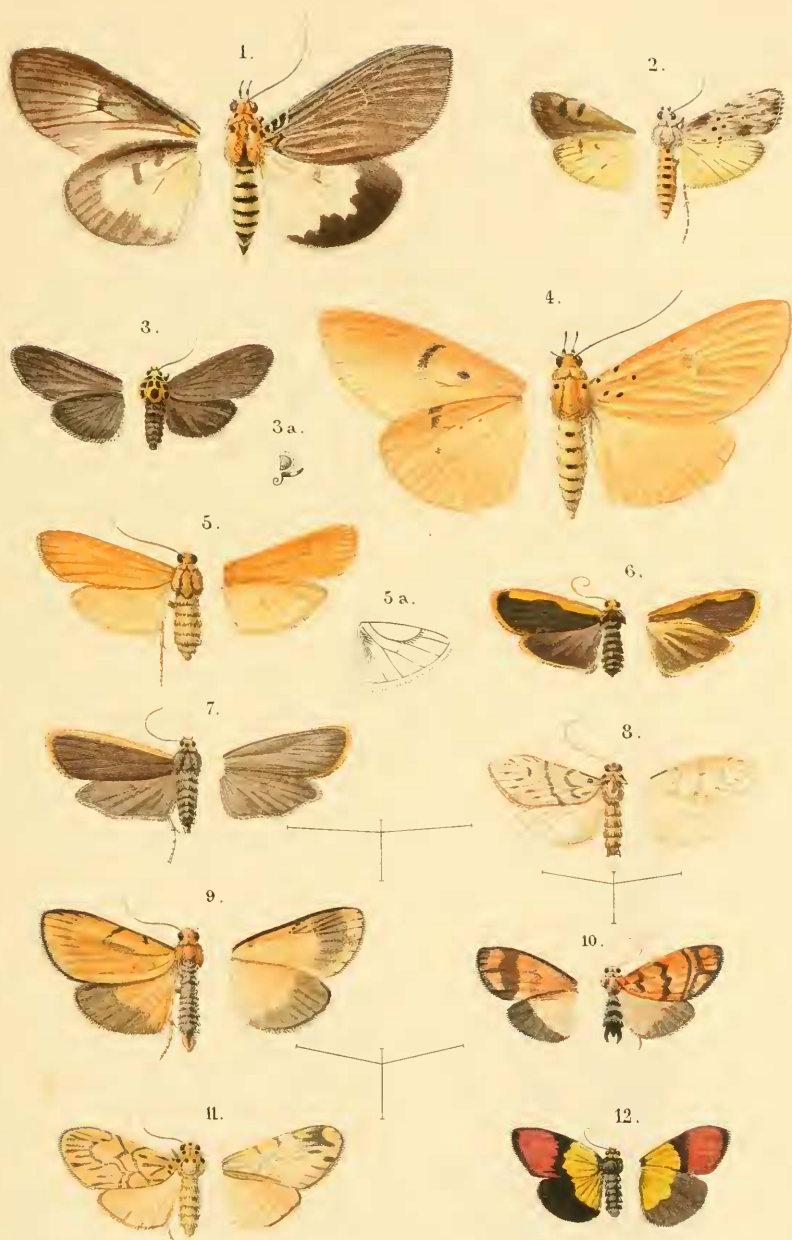
Ed. E. fec

A. J. W. sculp.

a-e Nieuwe soorten van *Apion* 1 *Ap. Pomonae* F. 2 *Ap. urticarium* Herbst 3 *Ap. rufirostre* F.
 4 *Ap. Viciae* Payk. 5 *Ap. difforme* Ahl. ♂. 6 *Ap. vorax* Herbst 7 *Ap. violaceum* Kirby
 8 *Ap. Hydrolapathi* Kirby.

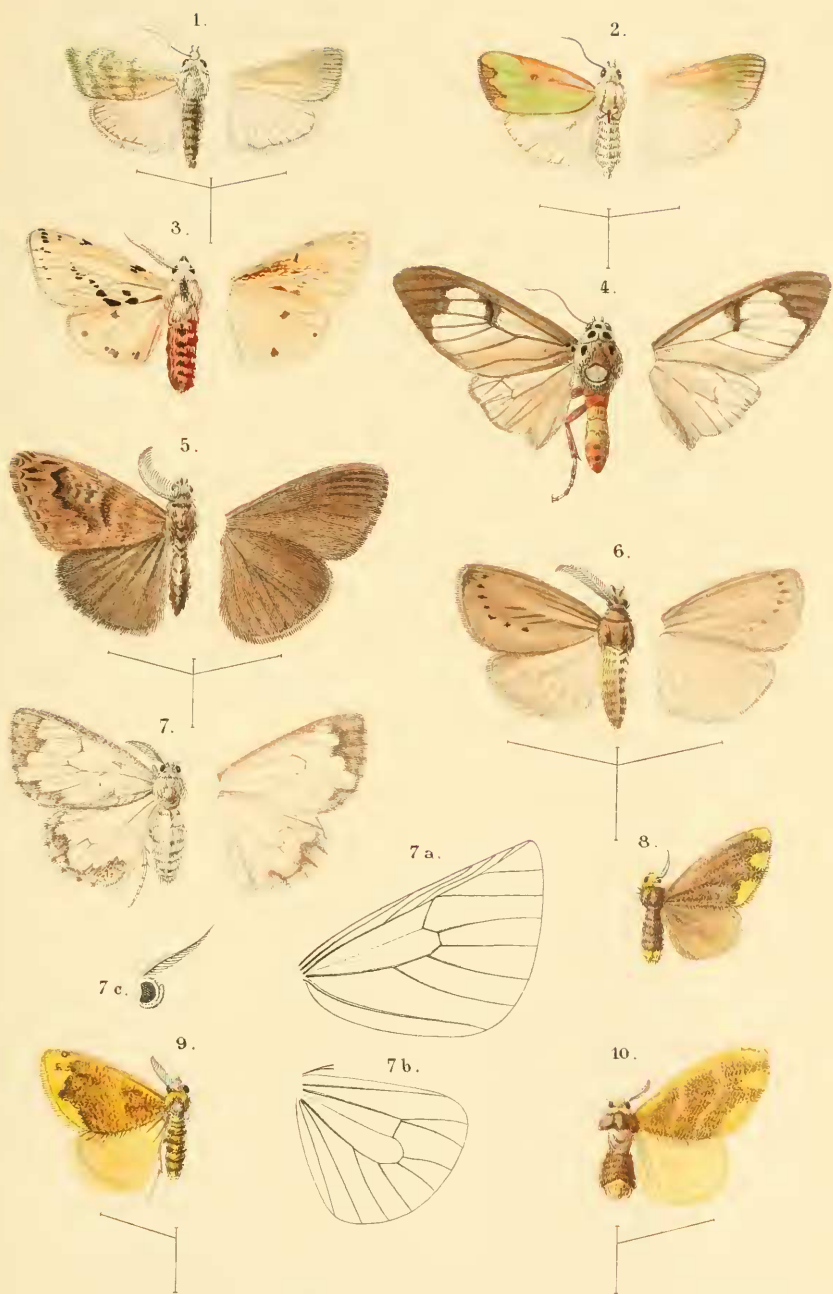

A.J.W. Rees et sculps.
Lepidoptera van Celebes.

A.J.W fec et sculps

Lepidoptera van Celebes.

Lepidoptera van Celebes.

A J W. fec. et sculps.

Anthophila Treits. (*Thalpocharis* Led.) herinnerende, doch om de nervuur tot *Earias* behoorende.

De franje en achterrand der voorvleugels zijn groen, hetgeen haar van *Fuscociliana* en *Callichlora* en van de volgende soort onderscheidt, terwijl zij onder de overige soorten van het genus alleen aan *Hügeli*, *Clorana* en *Vernana* nader verwant is, van welke drie zij zich echter door de scherp gebrokene middenste der drie dwarslijnen van de voorvleugels dadelijk onderscheidt. Middenlid der onzuiver witte palpen zoo lang als de oogen, opgerigt, iets gebogen, bovenaan zonder tandje; lid 3 ruim half zoo lang als 2, bijna horizontaal, rolrond. Sprietten bruinachtig, fijn donker geringd, naakt. Kop en thorax groenachtig wit. Voorvleugels aan voor- en binnenrand vervloeiend groenachtig wit, in het midden, naar achteren verbreedend, lookgroen. Een middenpunt en drie duidelijke dwarslijnen zijn donkergroen. De eerste is gegolfd en staat op twee vijfden, de tweede is boven de helft stomp gebroken en wordt iets voorbij het midden aange troffen; zij is franjewaafts vervloeiend groenachtig wit afgezet. De duidelijke golflijn staat na bij den achterrand, die even als de franje lookgroen is. Achtervleugels onder en boven glanzig wit; eenige bestuiving aan punt en achterrand zoo mede op den wortel der overigens witte franje en de franjelij n zijn bruinachtig. Achterlijf grijsachtig (misschien verschoten); onderzijde der voorvleugels lichtgrijs met groene franje. Pooten en borst onzuiver wit.

Bonthain; Boelekombā.

60. *Earias limbana* Snell. nov. sp. — Plaat 8, fig. 2.

Vijf, ten deele gave en frissche exemplaren van 17—19 mm. vlugt.

Door den donkerbruinen, binnenwaarts tweemaal getanden achterrand der voorvleugels na verwant aan *Tyana callichlora* Moore, *Proc. Zool. Soc. of London* 1867 pl. 33, fig. 14, welke ik stellig voor eene *Earias* houd (de andere, *Tyana superba*, l. c. fig. 15 is waarschijnlijk eene Crambine!) Het onderscheid van *Callichlora* bestaat daarin (altijd volgens de afbeelding) dat de voorvleugels bij *Limbana* geene gele dwarsschrapjes hebben noch bruine vlek tegen den binnenrand of witte stippen in den bruinen achterrand; daarentegen worden bij de laatste twee

bruine middenpunten gevonden in eene oranjegele middenvlek en is de achterrand wortelwaarts oranjegeel afgezet.

Palpen bij den man niet langer dan de kop en horizontaal, bij het wijfje anderhalfmaal zoo lang (1), het middenlid bijna zoo lang als de oogen, schuins opgerigt, het eindlid stomp gepunt, twee derden zoo lang als lid 2, meer horizontaal. De kleur der palpen is overigens binnenwaarts wit, buitenwaarts karmozijnrood even als die der oogranden en van het wortellid der bruine, naakte sprieten. Kop en thorax groenachtig geel.

Voorvleugels geelachtig groen, de voorrand tot ongeveer de helft vervloeiend bruinachtig oranjegeel, aan het eind verbreed en aldaar met twee donkerbruine stippen naast elkander. Bij het zeer gave mannetje wordt tusschen deze stippen, tegen den voorrand, nog eene flauwe oranjebruine stip gevonden. De bruine achterrandsteekening der voorvleugels is boven beschreven; zij is wortelwaarts oranjegeel afgezet. Franje donkerbruin.

Achternvleugels zuiver wit, iets glanzig; hunne franje tegen de vleugelpunt een weinig groenachtig. Onderzijde der voorvleugels groenachtig wit, de achterrand en de wortelhelft boven den binnenrand der middencel wat roodachtig. Achternvleugels als boven doch tegen den voorrand groenachtig.

Achterlijf onzuiver wit; ook borst en pooten. De laatsten zijn buitenwaarts groen bestoven, de voorscheenen en tarsen buitendien bleek karmozijnrood gekleurd.

Bonthain, Mangkasar.

Behalve deze drie Cymbiden is door den heer Piepers nog een exemplaar eener derde *Earias* gevonden, doch het voorwerp is in slechten staat.

Genus BIZONE Walker.

61. *Bizone Puella* Drury. — Moore *Cat.* II p. 305 pl. XIII fig. 13, 13a (rups).

Drie exemplaren.

Bonthain, Lamatti, Mangkasar.

(1) Om dit sexueele verschil in de lengte der palpen zou ik wel geneigd zijn te vermoeden dat mijne Afrikaansche *Earias fuscociliata* en *maculana* (zie *Tijds. v. Ent.* XV p. 36 (1872) de beide sexen van ééne soort konden zijn. Een synonym van *Maculana* is overigens *Earias plaga* Feld. en Rog. *Novara* II 2 pl. 108 fig. 20.

Genus DEIOPEIA Steph.

62. *Deiopeia pulchella* Linn.

Twee kleine wijfjes (30 en 31 mm. vlugt).

Mangkasar, Alloe.

63. *Deiopeia Semara* Moore *Cat. of Lep. Ins.* II p. 307 pl. viii fig. 12.

Een mannetje. De kleur der voorvleugels is niet zoo donker als op Moore's afbeelding, doch de teekening geheel dezelfde. Lokka.

Genus ARGINA Herr. Sch. *Exot.* (1850—8).

(*Alytarchia* Wallengr. *Heter. Caffr.* 1865).

64. *Argina Astrea* Drury. — Moore *Cat.* II p. 308 pl. xiv fig. 2, 2a (rups). — *Cribraria* Cram. pl. 208 C. D. — *Pylotis* Boisd. *Fam. de Madag.* p. 85 n°. 3.

Verscheidene exemplaren. Bij twee der wijfjes zijn de donkere vlekken der voorvleugels nergens licht geringd, bij twee anderen en bij de mannen overal, dus niet alleen aan den vlen-gelwortel zoo als op Cramer's afbeeldingen.

Mangkasar, Lamatti.

Genus ARCTIONEURA Felder.

Dit genus komt in afdeeling II van Herrich Schäffer's *Arctioidea* en zou (indien het van *Esthema* verschilt, hetgeen ik niet kan beslissen, daar ik *Bicolora* Cram. alleen uit de afbeelding ken) verder in zijne analytische tabel der genera onder II, 1, *, tusschen 14 *Esthema* en 15 *Argina* geplaatst moeten worden. De sprieten van den man zijn kort gekamd, die van het wijfje hebben zaagtanden. Palpen kort. Pooten stevig; hunne bekleeding glad. Voorvleugels zonder aanhangcel; hunne ader 7 tot 10 gesteld. Ader 8 der achtervleugels uit een derde der middencel. Achterlijf bij beide sexen plomp en dik.

Echela flavicinctus Herr. Sch. *Exot.* fig. 433 schijnt, doch is niet verwant (verg. Herr. Sch.).

65. *Arctioneura Lorquinii* Felder *Novara* II, 2 pl. 107 fig. 16 (foem.)

Een exemplaar dat ik voor den man houd is kleiner (37 mm. vlugt, de beide wijfjes 48 en 51 mm. vlugt). De gele

dwarsband der voorvleugels smaller, geheel ongetand, naar onderen stomp gepunt, den binnenrand niet ten volle bereikende. Op de achtervleugels is de zwarte wortel aan de basis geel (ook bij een wijfje doch zeer weinig). Over sprieten en lijf zie boven.

De gele middenband der achtervleugels heeft bij het grootste wijfje een zwart half maantje op de dwarsader.

Bantimorong (2 wijfjes); Mangkasar (de man).

Genus NOLA Leach, Snellen.

(*Roeselia* Hübn. Verz.)

Sedert mijne beschrijving van vier nieuwe soorten van dit genus in het *Tijds. voor Ent.* XVIII (1874—5) pag. 61 enz., zijn door Wal-lengren nog twee Kaapsche soorten gepubliceerd (*Oefversigt* etc. 1875 p. 99 en 100) te weten *Meridionalis* en *Caffra*, zoodat, *Asisyra Zelleri* Grote medegerekend, nu 27 soorten van *Nola* bekend gemaakt zijn.

66. *Nola taeniata* Snellen l. c. p. 65, pl. 6, fig. 1.

Het driekante donkere voorrandsvlekje der voorvleugels is op de afbeelding niet duidelijk genoeg en de bruine teekeningen te roestkleurig.

Vijf exemplaren.

Bonthain, Mangkasar, Balangnipa.

67. *Nola pumila* Snellen l. c. p. 68, pl. 6, fig. 4.

Drie exemplaren.

Bonthain.

Genus SPILOSOMA Steph.

68. *Spilosoma maculifascia* Moore *Cat. of Lep. Ins.* II, pl. IXa, fig. 10 (foem.) pl. XVI, fig. 9, 9a (rups en spinsel).

Vele exemplaren. Is zeer gewoon en de rups leeft op *Sirik-bladeren* (*Chavica*). Piepers.

Overal.

69. *Spilosoma sanguinalis* Moore *Proc. Zool. Soc. of London* 1865, p. 810? — Plaat 8, fig. 3.

Acht exemplaren, allen mannen.

De beschrijving komt juist nit, behalve wat het achterlijf betreft, want dit heeft eene rij zwarte vlekjes over den rug, terwijl het volgens Moore alleen op zijde zwart gevlekt is. Ik

geef dus eene afbeelding en sla, zoo mijne soort nieuw mogt zijn, den naam *Moorei* voor.

Bij sommige exemplaren ontbreken de zwarte stippen in cel 2—5 der voorvleugels.

Overal waar verzameld werd. — Schijnt gemeen.

Genus ALOA Walker.

70. *Aloa lactinea* Cram. II, pl. 133 D. — Moore, *Cat.* II p. 361 pl. xvi fig. 12, 12a, 12b (rups, spinsel en pop).

Een mannetje.

Bij deze soort heeft Herrich Schäffer (*Exot.* p. 14) misgezien, want beide sexen hebben viersporige achterpooten en *Lactinea* behoort dus niet tot zijn genus *Dionychopus*, maar is het naast verwant aan het genus *Euprepia*. Met *Pudica* en *Rivularis* kan zij echter ook niet worden vereenigd, om den bij deze soorten ruigbehaarden kop en thorax en korte, driekante vleugels, zoodat het genus *Aloa* kan blijven bestaan.

Bonthain.

Genus PHISSAMA Moore *Cat. of Lep. Ins.* II p. 361.

71. *Phissama vacillans* Moore l. c. pl. ixa fig. 14 foem. (niet mas), pl. xvi fig. 13, 13a (rups en pop).

Vier wijfjes.

Behoort niet tot *Aloa*, want de voorscheenen hebben geen krommen klauw aan het eind; ook hebben de achterscheenen maar één paar sporen. Overigens is ader 5 der achtervleugels aanwezig. Dit genus is dus het naast verwant aan *Entomis* Herrich Schäffer en *Interrupta* Linn. behoort er ook toe.

Moore's afbeelding stelt het wijfje, niet den man voor. Deze is donkerder dan het wijfje, zijne achtervleugels zijn aan den staarthoek iets verlengd en hebben aldaar aan de onderzijde eene schimmelachtige, witte beschubbing.

Mangkasar, Djenepono, Takalar, Bonthain.

72. *Phissama interrupta* Linn. — Sulzer, *Abgek. Ges.* pl. 22, fig. 3. Cramer II pl. 185 E (mas). — Moore, *Cat.* II p. 362 pl. xvii fig. 1, 1a (rups en pop).

Vele exemplaren. Is gemeen volgens den heer Piepers.

Interrupta behoort niet tot *Creatonotos* Herr. Sch., want in de achtervleugels is ader 5 aanwezig en ontspringt bij 3 en 4.

Ader 6 en 7 komen mede nit één punt. De achterscheenen hebben alleen eindsporen en dus kan deze vlinder zeer goed met den voorgaanden generiek vereenigd worden.

Vreemd is het dat Herrieh Schäffer juist *die* soort nit het genus *Creatonotos* Hbn. verwijdert, terwijl Hübner's, trouwens niets beteekenende karakteristiek alleen op haar past. Zij was aan H. S. waarschijnlijk in natura niet bekend.

Bij Cramer is de man, die bij al mijne exemplaren eenkleurig grijze, lichtere of donkerder achtervleugels heeft, afgebeeld. Bij het wijfje hebben zij tegen den achterrand donkere vlekken en zijn aan den staarhoek meer afgerond.

Overal waar verzameld werd.

Genus AMERILA Walker.

(*Arctia* pars Herr. Sch.)

73. *Amerila Melanthus* Cram. III p. 166 pl. 286 B.

Verscheidene exemplaren.

Op Cramer's afbeelding zijn de zwarte stippen niet aangeduid, die zich op den thorax-rug mijner vlinders bevinden. Ook is de middenvlek der voorvleugels bij hen grooter en het achterlijf op den rug bleeker rood dan op de vermelde afbeelding.

Amerila Walker kan wel als afzonderlijk genus blijven bestaan uithoofde van de geheel draadvormige sprieten, de kleine, aan den staarhoek verlengde achtervleugels en de dunne palpen, die glad beschubd zijn als kop en thorax.

Mangkasar, Bonthain.

4. *Amerila Piepersii* Snell. nov. sp. — Plaat 8, fig. 4.

Twee gave mannen van 48 en 50 mm. vlugt.

Daar ik van *Melanthus* zoowel mannen als wijfjes voor mij heb (wat uit het vleugelhaakje blijkt), zoo kunnen de verschillpunten tussehen die soort en *Piepersii* niet op rekening van sexueel onderscheid worden gebragt; iets waartoe ik anders wel geneigd zou geweest zijn, indien ik het wijfje van *Melanthus* niet had gekend.

Piepersii onderscheidt zich van *Melanthus* en ook naar de afbeeldingen van *Vidua* Cram. en *Mauritia* Cram., door dat de drie middenste leden van het achterlijf op den rug niet bleek

steenrood maar vervloeiend okergeel zijn; verder van *Melanthus*, waarmede *Piepersii* de donkere punt en middenvlek der voorvleugels, welke bij *Vidua* en *Mauritia* ontbreken, gemeen heeft, door dat de thorax-rug ongeteekend is en de donkere rand der voorvleugels in eel 4 de helft smaller is dan in eel 5, terwijl hij bij *Mauritia* slechts een vierde smaller is. Eindelijk, en dit is het voornaamste kenmerk, zijn de achtervleugels bij *Piepersii* aan den staarthoek in eene vrij lange, scherpe punt verlengd en op de onderzijde in eel 1b met lange grove grijsgele en gele haren bekleed. Of nu die beharing, welke in eel 1b der bij de beide sexen van *Melanthus* aan den staarthoek afgeronde achtervleugels ontbreekt, ook bij *Piepersii* foem. wordt gevonden weet ik niet; ik zou het betwijfelen.

Sprieten, even als bij *Mauritia*, draadvormig, bijna naakt, bruin met rooden wortel. Palpen rood met witte voorzijde; alle leden tegen de punt zwart (bij *Mauritia* geheel rood, alleen lid 1 aan de voorzijde smal wit, het zwart als bij *Piepersii*). Kop, halskraag, schouderdeksels en rug van den thorax lichtgrijs, in de voegen bleekrood, de kop met een, de halskraag met twee, de schouderdeksels vooraan ieder met eene zwarte stip; alles gelijk bij *Mauritia* alwaar echter, even als bij *Vidua*, de rug vijf zwarte stippen draagt, welke bij *Piepersii* en *Melanthus* ontbreken.

Voorvleugels aan den wortel met twee zwarte stippen, in het midden zeer dun grijs bekleed en bijna doorschijnend, doch het aderbeloop en de randen digter en donkerder beschud, aan de punt en op de dwarsader donker muisgrauw, elders lichter. Achtervleugels mede bijna doorschijnend; het aderbeloop, een smalle zoom langs den achterrand en breede bestuiving langs den binnenrand zijn licht muisgrauw. Bij *Melanthus* zijn de achtervleugels langs den binnenrand lichter, witgrijs.

Onderzijde der vleugels als boven, doch de achtervleugels met de boven beschreven beharing.

Achterlijfsrug aan wortel en punt bleek steenrood, in het midden okergeel; de zijden met twee rijen zwarte vlekjes, de buik lichtgrijs.

Pooten rood, grijs bestoven, gewoon gevormd en gespoord, stevig, glad beschud.

Bonthain.

LIPARIDINA.

Genus ORGYIA Ochs.

75. *Orgyia Ludekingii* Snell. nov. sp. — Plaat 8, fig. 5.

Vier mannen van 26—28 mm. vlugt, waarbij een geheel gaaf.

Deze soort heeft, even als *Leucographa* Hübn. ⁽¹⁾ en *Mixta* Snell., eene lichte middenvlek der voorvleugels en onder hunne punt drie zwarte langstreepjes. Zij onderscheidt zich van deze hare in teekening naaste verwanten, door de vuil tabaksbruine kleur der voorvleugels, welker middenveld eenkleurig met het overige is.

Palpen, sprietschacht, kop en thorax licht grijsbruin, de sprietbaarden donker. Voorvleugels tabaksbruin, grijsachtig bestoven. Twee getande dwarslijnen zijn koolzwart tot ader 2; van daar tot den binnenrand bruin, maar zeer flauw, bij het afgebeelde voorwerp bijna geheel ontbrekende. Op de dwarsader staat eene onder en boven opene, koolzwart gerande nier- of boonvormige vlek, die wortelwaarts grijswit afgezet is. Onder de vleugelpunt ziet men de boven besprokene, bij deze soort zeer duidelijke zwarte langstreepjes. Franjelijn met zwartbruine streepjes. Franje als de vleugel.

Achternvleugels met franje en achterlijf zeer donker grijsbruin, veel donkerder dan de voorvleugels. Onderzijde mede grijsbruin, doch bleeker dan boven en op de binnenrandshelft der vleugels niet meer dan grijsgeel.

Bij een der voorwerpen, niet het gaafste, maar wel het sterkst geteekende, ziet men eene vrij duidelijke grijswitte vlek in den staarthoek der voorvleugels.

Bonthain, Mangkasar. Komt ook op Java voor, waar zij door Dr. Ludeking gevangen is.

Genus LEUCOMA Steph.

76. *Leucoma impressa* Snell. *Tijds. v. Ent.* XX (1876—7) p. 8, pl. 1, fig. 1.

Een afgevlogen mannetje. Deze sexe schijnt, voor zoo ver ik aan dit voorwerp kan nagaan, alleen door meer gebaarde sprieten, iets slanker achterlijf en het vleugelhaakje te verschillen.

(1) *Leucographa* heeft viersporige, *Mixta* en *Ludekingii* tweesporige achterscheenen. *Leucographa* behoort dus tot het genus *Gynophora* Herr. Sch. *Eröt. Schmell.* en niet tot *Orgyia* Herr. Sch.

Van de rups zegt de heer Piepers: „Gevonden te Mangkasar op Manga (*Mangifera indica* Linn.); zij is groen, met zeer lange witte haren bezet, waardoor zij er uitziet als met schimmel bedekt; zij veranderde in een groen popje, dat tussehen eenige draden in bladeren hing”.

Genus LAELIA Steph., H. S., Snell.

77. *Laelia subrufa* Snell. *Tijds. v. Ent.* XV (1872) p. 39. — Plaat 8, fig. 6.

Tot mijne verwondering trof ik van deze Afrikaansehe soort ook vijf goede exemplaren onder de door den heer Piepers op Celebes verzamelde vlinders aan. Vier zijn mannen, het vijfde een wijf. Dit heeft spitsen en langer vleugels dan de man, een stomper en dikker achterlijf en een derde kortere, kort gekamde sprieten.

De vlinder varieëert overigens. Vooreerst is bij het wijfje en een der mannen de grond der voorvleugels digt (het minst in het midden) grijsbruin bestoven, waardoor de dwarsrij zwarte stippen onduidelijk wordt; die grondkleur is verder bij het wijfje en de drie overige, minder en slechts tegen den voorrand bruingrijs bestoven mannen zeer bleek roodgeel, niet roodachtig wit. Eindelijk is de bij het Afrikaansehe, iets afgevlogene mannetje zeer in het oog loopende zwarte schaduwstreep langs de middenader bij al de Celebaansehe voorwerpen grijsbruin en komt niet sterk uit. Franje onzuiver wit, iets roodachtig.

De dwarsrij zwarte stippen, de sprieten en de vleugels zijn overigens bij alle mannetjes eveneens gevormd. Ik geef eene afbeelding naar het duidelijkst geteekende, grootste mannetje van Celebes.

Bonthain, Maros, Saleyer.

78. *Laelia Saturnioides* Snell. nov. sp. — Plaat 8, fig. 7 en 7a—c.

Een vrij gaaf wijfje van 37 mm. vlugt.

Deze vlinder heeft geheel het voorkomen eener Saturnide, doch is naar de nervuur stellig eene Liparide. Wat de generieke plaatsing aangaat, zoo behoort hij tot *Laelia* Herrich Schäffer, hoewel slechts gedwongen, want de aanhangeel der voorvleugels is niet kort en breed zoo als bij de voorgaande soort, maar zeer lang en smal. Daarbij zijn ook de palpen ge-

heel anders, smal, rond gebogen, digt tegen den kop aanliggend, met zeer kort en onduidelijk eindlid, en de zuiger is zeer rudimentair. Bij eene nieuwe bewerking der Lipariden is dus alle reden tot vorming van een nieuw genus.

De bleek okergele, spitse, gebaarde sprieten hebben een derde der lengte van den voorvleugelvoorrand. Kop en palpen zijn okerkleurig geelwit. Halskraag onzuiver wit; waarschijnlijk ook de thorax maar deze is grootendeels ontbloomt. Vleugels in het midden geheel onbeschubd; alleen de vleugelranden en de dwarsader der voorvleugels met onzuiver witte beschubbing, die tegen den wortel bruingrijs is gerand. Langs den achterrand der vleugels springt deze beschubbing trapsgewijze in en uit.

Onderzijde zonder beschubbing van de dwarsader der voorvleugels, de bekleding der randen als boven, doch grootendeels bruingrijs. Pooten onzuiver wit, de achterscheenen viersporig. Achterlijf dik, stomp, kort grijswit behaard.

De staat van het aderbeloop is uit de afbeelding op te maken. Takalar.

Genus EUPROCTIS Hbn., Herr. Sch.

(*Cataphractes* Feld.) (1).

79. *Euproctis incomta* de Haan. — Snellen *Tijds. v. Ent.* XX (1876—7) p. 9, pl. 1, fig. 2.

Twee mannen. Het eene voorwerp is op wortel- en franjeveld nog sterker grijsbruin beschubd dan het vroeger afgebeelde Javaanse en bij het andere zijn de beide dwarslijnen zeer flauw.

De kleur der achtervleugels is op de afbeelding te zuiver wit. Bonthain.

80. *Euproctis Moorei* Snell. — Plaat 8, fig. 8, 9 en 10. — ? *Similis* (*Artaxa*), Moore *Cat. of Lep. Ins.* II p. 351. —

Eenige exemplaren eener tamelijk variërende *Euproctis* schijnen mij tot *Similis* Moore te behooren, die echter uithoofde der oudere *Similis* Fuessly anders moet heeten; geen hunner komt evenwel juist met Moore's beschrijving overeen. Bij het daaraan meest nabijkomende voorwerp evenwel (een wijfje van 30 mm. vlugt) merk ik nog de volgende punten van verschil op. Kop,

(1) *Euproctis* was, volgens Felder, reeds een visschen-genus voor dat die naam bij de Lepidoptera gebruikt werd. Is de naam *Porthesia* Stephens dan ook verwerpelijk?

halskraag, pooten en staartpluim zijn goudgeel als de drie achterrandsvlekken der voorvleugels en de achterrand der achtervleugels, terwijl thorax en achterlijf grijsbruin zijn als het grootste gedeelte der vleugels. De voorvleugels zijn op het bruin met zwartbruine schubben bestrooid en tegen de gele randvlekken met blinkend potloodkleurige schubben afgezet. Hunne franje is in cel 3 en 6 grijsbruin, overigens goudgeel (zie fig. 8).

Twee mannen van 18 en 19 mm. vlugt hebben geheel goudgele achtervleugels, een gelen voorvleugelvoorrand, eene gele dwarslijn derzelfde vleugels op een derde, en het grijsbruin bereikt in cel 3 en 6 niet ten volle den achterrand, zoodat deze goudgeel is even als de geheele franje. Het achterlijf is veel bleeker dan de thorax (zie fig. 9).

Twee wijfjes hebben okergele, langs den achterrand helderder achtervleugels, bleeker bruine voorvleugels met gelen voorrand, doch met twee bijna witte dwarslijnen en *zonder* potloodkleurige schubben om de gele achterrandsvlekken, die daarentegen weder gevormd zijn zoo als bij het eerstbeschrevene wijfje. Bij een dezer twee laatstvermelde voorwerpen zijn ook de aderen van het middenste derde der voorvleugels goudgeel. Het lijf is als bij het eerste wijfje (zie fig. 10).

Wat mij bijna stellig doet gelooven dat al deze exemplaren tot ééne soort behooren, is, dat de heer Piepers hier aantekent: „Gekweekt uit kleine poppen, die ik in menigte op hoopen te zamen, te Mangkasar vond op den boom, daar bekend onder den naam: Boene”. Het ontbreken der potloodkleurige schubben bij sommige exemplaren kan wellicht door afvliegen zijn veroorzaakt, daar de gaafste die in de ruimste mate bezitten.

Al de exemplaren zijn van Mangkasar.

81. *Euproctis flavipennis* Snellen nov. sp. — Plaat 9, fig. 1.

Twee exemplaren; een man van 21, een wijfje van 24 mm. vlugt; beiden zeer frisch, het wijfje geheel gaaf.

De palpen op zijde, de sprietbaarden en de onderzijde van den voorrandswortel der voorvleugels zijn bruinachtig okergeel, overigens de kop met zijne deelen, de thorax en de bovenzijde der voorvleugels met franje goudgeel, de achtervleugels en de onderzijde der vleugels wat bleeker en fletser.

Het achterlijf van het wijfje is iets grauwwachtig.

Op de voorvleugels ziet men *sporen* van twee dwarslijnen, die uit halvemaanvormige, bleekere vlekken in de cellen bestaan. Zij zijn vooral bij het wijfje zeer onduidelijk.

Mangkasar.

82. *Euproctis discophora* Snell. nov. sp. — Plaat 9, fig. 2.

Een gave man van 41 mm. vlugt.

Pooten en borst, kop en voorste helft van den thorax zijn bij deze soort goudkleurig okergeel; de sprieten geheel licht okerbruin, de achterhelft van den thorax en de voorvleugels donker, grauwwachtig okerbruin, de laatsten donkerbruin bestoven, in het midden met eene groote ronde goudgele vlek geteekend en met donker goudkleurig okergele franje. Achterlijf en achtervleugels donker grauwbruin, hun achterrand en franje benevens de staartpluim goudkleurig okergeel.

Onderzijde der vleugels goudkleurig okergeel, middenvlekken en eene breede, bandvormige bestuiving op de achtervleugels, van ader 6—4 afgebroken, grijsbruin. Buik okergeel.

Choerotrachu globifera Feld. *Nor.* II, 2 pl. 98, fig. 13 herinnert aan *Discophora*.

83. *Euproctis Mülleri* Voll. — Snellen, *Tijds. v. Ent.* XX p. 13 pl. 1, fig. 5 en 6.

Veertien exemplaren.

Mangkasar, Bonthain.

84. *Euproctis pallipes* Snell. nov. sp. — Plaat 9, fig. 3.

Twee mannen van 30 en 33, een wijfje van 45 mm. vlugt.

Ader 7 der voorvleugels ontbreekt bij deze soort en de mannelijke sprieten zijn langer dan gewoonlijk; overigens is zij eene echte *Euproctis* Herr. Sch.

De korte palpen en de kop zijn bij den man donkerbruin, de schaft der groote sprieten, die half zoo lang zijn als de voorrand der voorvleugels, is oranjebruin, de baarden zwartbruin. Thorax en grond der voorvleugels zijn bij het afgebeelde mannetje oranjebruin, bij het andere goudgeel, bij beiden donker grauwbruin bestoven, doch op zoodanige wijze dat twee dwarsstrepen en eene rij plekken voor den achterrand dunnere of geene bestuiving hebben (vooral tegen den binnenrand) en dus eene lichtere teekening op donkeren grond vormen. Franje grauwbruin.

Bij het tamelijk afgevlogen wijfje zijn palpen, aangezigd en sprietbaarden zwartbruin, de sprietschaft licht grijsgeel, de thorax evenzoo met goudgele haren; de bekleeding der voorvleugels bestaat uit goudgele en licht grijsgele schubben, doormengd met zwartbruine.

Achternvleugels bij beide sexen dof roetzwart, bij de mannen met goudgele, bij het wijfje met vuilwitte franje. Achterlijt zwart, aan de punt met goudgele haren.

Op de onderzijde is bij de mannen het puntderde der voorvleugels donkerbruin, het overige donker okergeel; hunne achternvleugels zijn als boven, doch aan den wortel okerbruin bestoven. Bij het wijfje is de onderzijde der voorvleugels grauwbrown, langs de buitenranden grijsachtig wit, die der achternvleugels als boven. Pooten grijsgeel, de voorpooten bruinachtig bestoven. Buik van het wijfje zwart, van den man grijsgeel.

De heer Piepers heeft deze exemplaren in het digte bosch op den berg genaamd „de Doodkist” bij Lokka gevangen.

Het schijnt mij toe dat *Micromorpha Choerotricha* Felder, *Novara* II, 2 pl. 98, fig. 18 aan deze soort verwant is. *Choerotricha* heeft echter een kleiner lijf en anders geteekende voorvleugels. Ook *Choerotricha conspersa* Felder, l. c. fig. 12 foem. (?) is verwant, maar grooter, plomper en de achternvleugels hebben een breeden gelen achterrand.

Behalve de bovenvermelde zes, zijn door den heer Piepers nog vijf echte soorten van *Euproctis* verzameld, doch slechts in enkele, niet geheel gave exemplaren. Vier zijn van kleine gestalte. Eene is een geelgekleurd, zeer afgevlogen mannetje van 16 mm. vlugt. Van de tweede soort zijn twee mannen aanwezig, een slecht van 16 mm. en een beter van 19 mm. vlugt. Deze soort is zeer na aan mijne *Rubiginosa* verwant, doch de tweede dwarslijn loopt anders en voor den achterrand ziet men eene rij flaauwe witte vlekjes. De derde is een man van ruim 18 mm. vlugt, donker goudgeel met twee witte dwarslijnen der voorvleugels, en de vierde een man van 21, verwant aan *Virguncula*, doch ook op de onderzijde geheel wit; de sprietbaarden, thorax en voorrandswortel der voorvleugels zijn iets grauwwachtig.

De vijfde soort eindelijk, wordt door twee wijfjes vertegenwoordigd van 38 en 45 mm. vlugt. De voorvleugels zijn bleek okergeel of vuilwit zonder donkere bestuiving, de achtervleugels donkergrijs met vuilwitte franje, het achterlijf zwartgrijs, bij het kleinere voorwerp met okergele voorvleugels geheel zoo, bij het andere met bleekgele staartpluim. Al deze soorten zijn wel onbeschreven, doch bij het tamelijk groot getal der reeds bekende, na verwante species, acht ik het verkieslijk onder de tegenwoordige omstandigheden haar nog geene namen te geven.

Genus DASYCHIRA Steph.

85. *Dasychira Misana* Moore *Cat.* II p. 340, pl. IXa fig. 2 (mas)? —
Plaat 9, fig. 4 (mas) en fig. 5 (foem.)

Drie gave en een iets afgevlagen mannen en een gaaf wijfje.

Moore's afbeelding is lang niet fraai; zijne beschrijving daarbij vlngtig, zoodat ik in mijne determinatie niet zeker ga. Ik geef dus hierbij eene afbeelding der voorvleugels van beide sexen der soort, die ik voor *Misana* houd. Het afgevlagen mannetje komt althans in vorm en teekening vrij wel met Moore's afbeelding overeen; het door mij afgebeelde niet en schijnt op het eerste gezigt wel tot eene andere soort te behooren, doch deze beide uitersten worden door overgangen verbonden.

Het wijfje is door den heer Piepers gekweekt uit eene rups, waarvan hij de volgende beschrijving geeft:

„*Das. Misana* Moore. Gekweekt uit eene zestien-pootige, dicht behaarde, vraatzuchtige borstelrups, op Zuurzak (*Anona muricata* L.). De rups is op den rug zwart, op zijde met lichtgrijze, eenigszins gekartelde lijnen geboord. Op den derden en vierden ring, van achteren afgeteld, vertoont zich midden op den rug een bruinrood knobbeltje. Verder naar den kop toe draagt de rug vier breede zwarte borstels en op zijde van den kop staan twee zeer lange zwartgrijze pluimen, terwijl evenzoo het achterste gedeelte van het lijf met eene menigte lange zwartgrijze haren is bezet, te midden van welke men op de voorlaatste geleiding eene kortere, zwarte pluim ziet.

Zij verpopte in een dicht, met haren vermengd spinsel.”

Deze soort heeft viersporige achterscheenen, behoort dus tot Herrich Schäffer's genus *Gynophora*.

Mangkasar (twee mannen en het wijfje), Bonthain en Balangnipa (twee mannen).

86. *Dasychira* Arga Moore, *Cat.* II, p. 339. -- ? *Lymantria inhonorata* Hopff. *Stett. Ent. Z.* 1874, p. 44.

Vier wijfjes. De achterpooten zijn viersporig; de aanhangeel der voorvleugels gedeeld.

Een exemplaar is gekweekt uit eene pop van gewonen vorm, die in een dicht spinsel op Djati (*Tectonia grandis* Linn.) werd gevonden.

Mangkasar.

Genus LYMANTRIA Hübn.

(*Ocneria* Herr. Sch., Snellen).

87. *Lymantria lunata* Cram. IV, p. 154, pl. 369 C.

Vijf mannen. Zij zijn iets kleiner dan Cramer's figuur.

Twee wijfjes eener *Lymantria*, die de heer Piepers mede overzond, doch zonder aantekening, zijn welligt de andere sexe van *Lunata*. Ik geef hierbij de beschrijving naar een zeer gaaf en frisch voorwerp van 68 mm. vlugt. Het andere heeft 95 mm. vlugt en is iets afgevlogen. Sprieten *zwart*, kort gebaard (bij den man grijswit, grijsbruin gebaard). Korte palpen grijs. Geen zuiger. Kop, lijf en voorvleugels rozenrood-wit. De laatsten hebben de volgende, grijsbruine teekeningen. Een kort dwarsstreepje van den voorrandswortel tot de middenader, eene naar onderen versmallende, op die ader hoekig gebrokene dwarslijn van een zesde des voorrands naar ader 1, waar zij uitloopt in een' schuinen dwarsband, die het middenste derde van cel 1a inneemt, in cel 1b dadelijk een derde smaller wordt en dan, gaandeweg in breedte verminderende, juist bij den aanvang van het laatste derde des voorrands eindigt, waar hij slechts een derde zoo breed is als in cel 1a. Op de dwarsader, bijna tegen den dwarsband aan, staat eene gebroken C met eene stip er voor in de middencel. Gelijk met den dwarsband, ruim een derde der overblijvende breedte van den vleugel er af, loopt eene flauw gegolfde lijn. Van daar af is de voorrand en verder de achterrands en de korte franje in de cellen geteekend met korte zwarte streepjes.

Achternvleugels aan den wortel iets rooder, verder bleeker

dan de voorvleugels, ongeteekend, de achterrand ook met donkere, doch hier grijze streepjes.

Onderzijde als boven gekleurd met eene flauwe schets van de teekening der bovenzijde. Borst en buik roodachtig wit, ook de midden- en achterscheenen met alle dijen; het overige der pooten zwart, het voorlaatste tarsenlid echter bleekrood.

Het achterlijf is stomp doch iets puntiger dan bij *Dispar* (foem.).

Op het Leidsch Museum, waar van *Lanata* mede alleen mannen zijn, bevindt zich een dergelijk wijfje als het hier beschrevene (maar van Java) onder den niet gepubliceerden naam *Nycthemera* de Haan.

Omtrent de rups teekent de heer Piepers aan:

„Leeft op de bladeren van den Djatiboom (*Tectonia grandis* L.), is bruingrijs, op de zijden dicht met lange haren begroeid; zij draagt op den rug twee evenwijdige rijen van met korte haarbossen bezette wratjes, zoodanig dat op iederen ring een paar dier wratjes staat. De rups veranderde binnen een zeer ijl, slechts uit eenige draden bestaand, tegen de onderzijde van een blad gehecht spinsel, in eene bruine, kromme, met eenige weinige bruine haren bezette pop.”

Mangkasar.

Genus OLENE Hbn.

(*Nioda* en *Rilia* Walker).

88. *Olene Mendosa* Hbn. *Zuträge* fig. 293, 294 (foem.) — Felder, *Norura* II, 2 pl. 99, fig. 6 (mas). — Moore, *Cat.* II, pl. 15 fig. 3, 3a, p. 341 (rups en spinsel).

Twee mannen en drie wijfjes.

Deze soort is eene echte Liparide en volgens Herrich Schäffer eene *Gynophora*. De bijzondere vleugelvorm zou evenwel voor het behoud van een afzonderlijk genus pleiten, waarvoor men gemakshalve Hübner's naam *Olene* kan bezigen.

De heer Piepers teekent over deze soort het volgende aan:

„De zestienpootige rups vond ik te Mangkasar op de bladeren van verschillende planten als: *Djamboe-ajer* (*Cerocarpus aquens* Hassk.), *Waroelaut* (*Paritium liliceum*) en *Djoewet*, daar ook *Roporopo-djawa* genoemd (*Syzygium jambolana* D. C.). Grondkleur paars met donkerroode oogen of ronde vlekken bezet.

Geheel en zeer dicht begroeid met witte haren; op het achter-eind en aan elke zijde van den geelbruinen kop staat eene lange grijze pluim. Op den rug vier dichte witte borstels, van welke de twee voorsten eigenlijk dubbel zijn; de geledingen op welke deze twee voorste rugborstels staan, dragen bovendien op elke zijde twee witte borstels. De rug is tussehen de rugborstels fluweelzwart. De rups verpopt in een dicht spinsel”.

Op Moore's afbeelding zijn de rugborstels geel, de zijborstels zwart.

Ik merk op dat deze rups eene groote gelijkenis met onze europesche borstelrupsen heeft”.

Maros, Mangkasar.

PSYCHINA.

Genus OIKETICUS Landsd.-Guild.

(Familie *Oeceticina* Herr. Sch. *Aust. Schm.* p. 3.)

Teregt wijzigt Herrich Schäffer zijne eerste meening omtrent *Oiketis* en zegt later (op p. 59 van het aangehaalde werk), dat dit genus met de *Psychina* vereenigd moet worden, want niet alleen zijn de eerste toestanden van de soorten die er toe behooren (voor zoover zij bekend zijn) gelijk aan die der Spinner-achtige zakdragers, maar ook de volmaakte insecten van de beide genera verschillen niet zoo sterk als men wel zoude denken. Wel is waar geeft Herrich Schäffer, l. c. p. 3 op:

„Vorderflügel mit zwei Dorsalrippen welche verbunden sind, deren vordere sich rückwärts biegt und mehrere Aeste aussendet *Oeceticina*
en:

„Vorderflügel mit einer Dorsalrippe welche aber gegen den

Innenrand eine grosse Gabel bildet. *Psychina*”
maar een onderzoek van sommige echte *Psychina* (*Zelleri*, *Opacella*, *Villosella*, *Unicolor*) doet mij reeds bij deze een vrij duidelijk spoor eener wortelwaarts loopende zijspruit der gevorkte binnenrandsader ontdekken in een kort sprankje, niet ongelijk aan een' hanenspoor, dat zich in de vleugelvouw (in cel 1b) verliest (zie pl. 9, fig. 6a). Dit sprankje is bij *Oiketis* tot den vleugelwortel verlengd en zoo-doende worden de twee binnenrandsaderen gevormd, die voorbij het midden van den vleugel ineenvloeijen en dan zijtakken naar den

binnenrand uitzenden. De toestand van de binnenrandsaderen der voorvleugels bij *Oiketicus* zou dus beter aldus worden beschreven: Voorvleugels met twee tegen elkander holgebogen binnenrandsaderen, die voorbij het midden van den vleugel ineenvloeijen en waarvan de onderste zijtakken naar den binnenrand uitzendt.

Bij de in mijn bezit zijnde soorten van het genus *Oreopsyche* Speyer (*Albida*, *Muscella*, *Plumifera*, *Plumistrella*) zoomede bij *Psyche* *Graslinella*, *Viciella*, *Apiformis* en *Fusca*, zie ik niets van het vermelde sprankje.

Ik merk verder hier iets op, wat wel tot dusverre over het hoofd gezien, althans niet bekend gemaakt is, namelijk dat bij *Psyche inquinata* Lederer volgens zijne afbeelding en beschrijving de nervuur niet is zoo als bij de *Psychina* Herr. Sch., maar veeleer gelijk bij diens *Occeticina*, zoodat deze soort stellig generiek van *Psyche* moet worden afgescheiden en dan welligt bij het genus *Oiketicus* worden gevoegd.

De heer Piepers verzamelde op Celebes drie soorten van *Oiketicus* die ik allen voor onbeschreven houd, doch eene is slechts door een zeer beschadigd mannetje vertegenwoordigd en deze laat ik dus rusten. De anderen zijn:

89. *Oiketicus variegatus* Snell. nov. sp. — Plaat 9, fig. 6 en 6a, b, c, d.

Een zeer gaaf en zuiver mannetje van 40 mm. en een aan den regter achtervleugel kreupel doch anders gaaf en frisch van 32 mm. vlugt.

Sprieten sterk gebaard, doch de baarden reeds op een derde van de schaft in lengte afnemende, echter tot aan de punt aanwezig. De kleur is zwartbruin en de lengte van den spriet bedraagt ruim een derde van die der voorvleugels. Van de palpen zie ik slechts sporen in eenige haren onder aan de mondholte. Geen zuiger. Onderrand van het aangezigt kaal; overigens is de kop kort zwartbruin behaard. Oogen vrij groot, naakt. Bijooogen zie ik niet. Thorax lang behaard, zwartbruin met geelbruine plekken.

Voorvleugels aan den voorrandswortel, op de aderen, haarfijn langs den binnenrand, in cel 6 bijna geheel, in cel 2, 3, 5, 7 en 8 langs den achterrand zwartbruin; in cel 1b, de middencel en de wortelhelft van cel 5 meer grijsbruin; langs den voorrand en in cel 1a (boven den binnenrand) en ook in de

wortelhelft van cel 2 en 3 geelbruin. Verder ziet men in cel 4, 6 en 7 bijna geheel onbeschubde veegjes, zoodat de voorvleugels voor eene *Psychine* vrij bont zijn. De achtervleugels en het achterlijf zijn ongeveer eenkleurig zwartbruin; ook de onderzijde, die alleen de bijna geheel onbeschubde veegjes der voorvleugels en eenige geelbruine vlekjes op hunnen achterrand vertoont. De buik heeft eene lichte middenlijn. De korte pooten hebben zeer lang behaarde dijen en scheenen, zoodat ik van de sporen niets zien kan.

Voorvleugels met twee, op twee derden ineenvloeiende binnenrandsaderen. Ader 1u zendt 3 of 4 zeer fijne en daardoor moeilijk zichtbare zijtakken naar den binnenrand. Middencel tot op de helft zeer smal, dan de randen uiteenwijkend en deze tweede helft door twee langsaderen gedeeld, op een derde en de helft; de dwarsader aan het eind der bovenste geknakt. Ader 2 en 3 komen uit den binnenrand en staarthoek der middencel, 4 en 5 ontspruiten gesteld boven haren staarthoek; 6 uit twee derden, 7 en de steel van 8 en 9 uit de spits der dwarsader, 8 nog in den achterrandsader, 9 in de spits uitlopende, 10 en 11 uit de middencel, in den voorrand; ader 12 vrij.

Achtervleugels met negen aderen, de drie vrije binnenrandsaderen voor één gerekend. Deze overtallige negende ader bestaat uit een' zijtak der voorrandsader, die bovendien nog door een dwarsadertje met ader 7 is verbonden (zie fig. 6a). Vleugelhaakje lang.

De heer Piepers teekent over deze soort het volgende aan:

„Zeer algemeen vindt men op verschillende plaatsen van het lage land, zoo als te Mangkasar en te Bonthain de groote zakrupsen op de bladeren van allerlei planten, o. a. op die van een op het zandige strand kruipenden *Convolvulus*, op die van *Waroelant* (*Paritium tiliaceum* Will.), *Manga* (*Mangifera indica* L.), *Kapok* (*Gossampinus alba* Hmlt.) en zelfs in menigte op de naalden der *Tjemara* (*Casuarina equisetifolia*). In het laatste geval zijn de zakken met een aantal verdroogde naalden bekleed. Indien de rups zich echter op andere gewassen, die eigenlijke bladeren bezitten, ophoudt, vertoont zich de zak als een glad, perkamentachtig, naar het ondereinde dun toeloopend peperhuis. De daarin levende rups schijnt, te oordeelen naar het gedeelte van haar bovenlichaam dat zij te zien geeft,

naakt te zijn en met vlekken getijgerd. Van tijd tot tijd sluit zij de bovenopening van den zak en blijft een drietal dagen daarin verborgen vasten. Wellicht is zij dan met eene vervelling bezig. Volwassen zijnde sluit zij den zak op dezelfde wijze en verpoft daarin, terwijl de zak aan een blad, boomstam of ander voorwerp met de bovenzijde vastgesponnen, hangen blijft. De zakken, welke poppen bevatten die wijfjes zullen opleveren, zijn aanmerkelijk langer en dikker dan die waaruit mannen moeten komen. Na eenigen tijd ziet men uit het dunne ondereinde der wijfjes-zakken eene geelwitte, wollige, op ruw katoen gelijkende stof te voorschijn komen, en eenige dagen later uit dezelfde opening, zijnde die waarheen het achtereinde der rups gekeerd was, het volmaakt insect, zijnde als *femina* een ongeveugeld, madevormig schepsel. De *mas* is een uiterst levendige en daardoor in gevangenschap bijna altijd dadelijk sterk beschadigde vlinder. De ongeveugelde wijfjes die ik verkreeg vielen, na de pop, die in den zak bleef, verlaten te hebben, op den grond".

Ik geef hier de aanteekening van den heer Piepers zoo als hij mij die mededeelde, maar het komt mij voor dat hij hier twee soorten dooreenmengt en de langwerpige ovale zakken van den *Tjemara* (fig. 6 b) en de witgrijze met grauwe zandkorrels bekleede kegelvormige anderen (fig. 6 c) onmogelijk tot dezelfde soort kunnen behooren.

In de rupsen heeft de heer P. waarschijnlijk geen verschil gevonden, doch deze komen ook bij onze als vlinders zoo zeer verschillende *Psyche unicolor* en *villosella* zeer overeen, terwijl hare zakken vrij aanmerkelijk verschillen, hoewel nog niet eens zooveel als de hier besprokenen. Het afgebeelde exemplaar is blijkens eene aan het voorwerp gestokene aanteekening uit een *Tjemara*-zak gekweekt, doch van de andere zakken is slechts één zeer beschadigd voorwerp aanwezig.

De kokervormige zak gelijkt zoowel op dien van *Oiketius Templetoni* Westw. (*tertius* Templeton *Trans. Ent. Soc. of London* V pl. 5, fig. 5), als op dien van *Oik. consortus* Temp. (l. e. fig. 6); de vlinder komt in vorm het meest met *Consortus* (l. e. fig. 7) overeen, doch verschilt wellicht ook van dezen.

Het komt mij overigens voor dat zoowel *Variegatus* als *Fuscescens* en ook *Templetoni*, *Consortus* en de mede in het aange-

haalde tijdschrift op p. 40 beschreven *Oik. elongatus* voorloopig zeer wel in één genus met *Oik. Kirbyi* Guilding (*Ps. gigantea* Zell., *Oec. fuligator* Herr. Sch. *Exot.* fig. 519), vereenigd kunnen blijven, waartoe dan ook *Psyche inquinata* Lederer (zie boven) zou behooren.

90. *Oiketicus fuscescens* Snell. nov. sp. — Plaat 9, fig. 7 en 7a, b.

Een gaaf en frisch mannetje van 35 mm. vlugt.

Sprieten als bij *Variegatus* gevormd, doch de baarden tegen het eind niet zoo sterk in lengte afnemende. Zij zijn donkerbruin. Kop, thorax, achterlijf en bovenzijde der vleugels vaal lichtbruin, als dor loof, doch het lijf en de wortelhelft der vleugels lichter en glanziger dan de tweede helft der vleugels. De midden- en dwarsader benevens de wortels van ader 2—6 der voorvleugels zijn nog iets donkerder, vervloeijend bruin. Onderzijde van lijf en vleugels en de pooten grauwbruin.

Nervuur der voorvleugels als bij *Variegatus*, doch ader 4 en 5 uit één punt, niet gesteeld en de steel van ader 8 en 9 korter. Het aderbeloop der achtervleugels is eenigszins anders, want de costaalader zendt op de helft zoowel een terugloopenden zijtak naar de middencel als even daarvoor een voortloopenden naar den voorrand; daarentegen is zij niet door een dwarsadertje met ader 7 verbonden. Ader 4 en 5 der achtervleugels benevens de deelingsaderen der middencel zijn ook anders (verg. de afb.).

Omtrent de rups heeft de heer Piepers geene aanteekening gemaakt, zoodat het voorwerp waarschijnlijk gevangen is.

Mangasar.

LIMACODINA. (1).

Genus LIMACODES Latreille.

91. *Limacodes Chlorostigma* Snell. nov. sp. — Plaat 9, fig. 8.

Drie wijfjes (allen frisch, een vrij gaaf) van 39—41 mm. vlugt.

Verwant aan *Lepida* Cram., *Darma* Moore, *Chlora* H. S. en *Punica* H. S., doch zich onderscheidende door dat de roodbruine voorvleugels slechts aan den wortel eene appelgroene vlek hebben.

(1) De heer Piepers verzamelde slechts twee soorten van Lepidoptera, die tot de Notodontina behooren, van elk één exemplaar, doch de voorwerpen zijn afgevlogen.

Al de Limacodinen vereenig ik voorloopig in één genus. Herrieh-Schäffer karakteriseert zijne genera niet en de karakteristiek van Walker beduidt natuurlijk niets.

Sprieten draadvormig, weinig langer dan een derde der voorvleugels. Palpen de helft langer dan de kop; lid 2 aan het eind verbreed, 3 zeer klein. Hunne kleur is donkerbruin; waarschijnlijk ook die van kop en thorax, doch deze deelen zijn bij de drie voorwerpen grootendeels ontschuld. Geene bijoogen of zuiger. De voorvleugels hebben, behalve de bovenvermelde, eenigszins peervormige groene vlek aan den wortel, geene eigenlijke teekening. Alleen ziet men eene flauwe, iets lichtere streep voor den achterrandsrand in den vorm eener golflijn. De groene vlek komt bij twee exemplaren niet boven de middenader, doch bij het afgebeelde loopt eene smalle streep, bijna tot den voorrand door en zij is bij alle drie vervloeiend donkerbruin gerand. Franjelijn lichter; franje als de vleugel.

Achternvleugels aan den wortel okergeel, dan bleek paarsbruin met donkerder schaduwstreep over het midden. Achterlijf aan den wortel donkerbruin, naar de punt toe bleker.

Op de onderzijde zijn de vier vleugelwortels okergeel, het overige bleek paarsbruin; bij het afgebeelde voorwerp met eene flauwe okergele boogstreep voor den achterrandsrand der achternvleugels.

De korte, stevige pooten zijn donkerbruin, dik behaard, ook langs de buitenzijde der tarsen. Achterscheenen met één paar sporen. Op de voorscheenen ziet men een licht geel vlekje.

De nervuur is volkomen zoo als bij *Parasa lepida* Cram. (zie *Tijds. v. Ent.* 1876—7, pl. 2, fig. 9).

92. *Limacodes albiguttatus* Snell. nov. sp. — Plaat 10, fig. 2 (foem.)

Twee gave paren; de mannen 23 en 24, de wijfjes 27 en 30 mm. vliegt.

Hoewel tamelijk in kleur verschillende, schijnen mij de hier behandelde exemplaren toch als de beide sexen van ééne soort bijeen te behooren, want de aanleg der teekening is dezelfde. Bij de mannen is de grondkleur van alle lichaamsdeelen donker bruingrijs, bij de wijfjes bruingeel. Palpen opgerigt, gebogen, smal, zoo lang als de kop, met zeer klein eindlid. Sprieten ter lengte van een derde van den voorrand der voorvleugels, de kleinere wortelhelft bij den man gebaard, het overige gekerfd; bij het wijfje zijn zij bijna draadvormig.